

D R A F T
A M E N D M E N T

to the Summary of Agreements between the Gossner Mission and Mr. Belayet Hossain signed on January 5th resp. January 25th, 1987.

1. The titles "IRDP Gwembe Valley Steering Committee" and "IRDP Gwembe Valley" as mentioned in the subject line, in clause 1 und 3 are amended into "Gwembe South Development Project".
2. Clause 5 is amended into:

"Gossner Mission fulfills the obligation to pay a

- Remuneration	DM 30.000,-- per annum (1987)
DM 39.000,-- per annum (1988-90)
- Health Insurance, at the date of this Amendment for the family of one	DM 373,80 per month
- Dearness Allowance (cost of living allowance) according to the rules and regulations set by the Ministry of the Interior of the Federal Republic of Germany, at the date of this Amendment	DM 630,-- per month
- Terminal Benefit per completed month of of contract for a family of one (couple, one child)	DM 580,-- per month
- Return travel up to the cost of air ticket for the family (most economic rate, shortest distance) to the country of origin	
- Return transport of personal luggage	kg 20 per person
- Return transport of unaccompanied luggage for a family of one:	
sea- or land route	kg 500
air route	kg 300 ."

All other clauses of the above mentioned Summary of Agreements remain unchanged.

Berlin
Place

Date

Gossner Mission

Buleya Malima
Place

Date

Belayet Hossain

Gossner

Mr. and Mrs.
B. and F. Hossain
P.O.Box 15
Sinazeze via Choma
ZAMBIA

Berlin, 4 September 89

Dear Lina, dear Belayet,

I hope all of you are fine although by now the temperatures will be going up steadily changing the valley again to be one of the hottest places in Zambia. But we know that this will not bother you continuing to make Buleya Malima one of the most attractive project components as it was highlighted to me from the authorities.

For the time being, let me take up the following issues.

1. Please find attached the application forms for the carnet de passage to be filled in comprehensively, as well as related information. Regrettably they are kept in German language but according to information from DTC the forms are not available in English. Haja or Ulrich are asked to give a hand and assist you for translation and explanation.

As to the surety ("Bürgschaft") Gossner Mission is already to go bail as required for South Africa (at DM 10.000.--). The resp. form will be filled in here at Headquarters.

Both the application (2 copies) and the surety form are going to be submitted through us to DTC. They promised us to return the carnet after 10 days as of receipt of the application.

2. As to the ~~advance~~ advance of DM 8-10.000.-- to be reimbursed to the Lusaka account we regret to inform you that this is not possible. We have been calculating thoroughly again the budgets and find that especially the expected container billings limit our financial flexibility towards the end of the year. Also, the matter of principle was discussed in our staff resulting in the proposal to approach your health insurance on your behalf.

For this please provide us with a written medical diagnosis of Lupin's problem, indicating the time since which she is suffering from it; the kind of surgery prescribed and justifying the need to have it done outside Zambia. There was no such document in your correspondence of 1986. In order to get the health insurance produce their comment early please let us have the paper soon.

3. As to the requested contract amendment please be patient until the next Zambia Committee meeting (15.09) is over. Mr. Lindau right now is tracing the entire calculation matter and will submit the result by then. Please be assured that Gossner Mission will do its best to find a solution satisfying both sides and giving you the feeling to be treated correctly. I think our letter of 29.05.89 (No. 5) has already indicated the right direction.

Kind regards, yours

(W. Damm, Secretary for Zambia)

c.c. Liaison Office, Lusaka
GM Chairman, Nkandabwe

Buleya Malima Irrig. Scheme
P. O. Box 15
Sinazeze

Date: 30 - 7 - 1989

Gossner Mission
Handjerystr. 19 - 20
1000 Berlin-West 41
F. R. Germany.

Eingegangen

14. Aug. 1989

Erledigt: → ZA.....

re: Reviewing of my Contractual Agreement

It has been 4½ years since I have been employed with the Mission but unfortunately, I am not still conversant with the usual benefits offered by the Mission to its employees. My entire employment procedure was secret and never open to me. I was never told about the usual benefits of the mission even the calculation of net salary. One can easily understand my situation as I summarize the process of my employment both in 1st and 2nd contracts----

1. After having the formal interview in 1984 by Professor Grothous, Mr. J. Lindau and Mr. E. Mische in the PAO's office, Choma, I was sent an offer letter by Mr. Mische from Berlin office stipulating a sum of fixed salary (DM 2500 per month) with out any calculation for it. There was no mention of other usual benefit of the mission which I wouldn't normally know. I thought, perhaps that was the normal condition of services offered by the mission. I ignorantly signed the contract without any burgaining about it.

2. By then the irrigation scheme was a dead scheme. Farmers had abandoned it for two years. Upon receiving employment, I committed myself up to possible maximum limit even cancelling the annual leaves for its reviving. I really never put any attention for my service condition. After 1½ year hard work, the scheme started showing considerable progress and sign of future prospects.

3. Upon seeing the progress and need for me in the scheme as demanded by the local people, I was welcome by the mission and offered for extension of contract. It was in the middle of 1986. I agreed but put a request for reviewing of salary. Even then I did not know the normal benefit of the mission for its employees. I reengaged in the continuation of work without signing the extended second contract agreement.

4. The year 1987 was very crucial for me as well as for the scheme. I was busy for securing fund for permanent rehabilitation of the irrig. system and electrification of the scheme. In the end when I was able to receive Kwacha Two million grant towards the last part of the year I became the happiest person and straight away started on the proposed programmes.

5. In the mean time, the year 1987 passed without signing of 2nd contract. I was receiving the old fixed salary in the bank. In July, 1987 I was confirmed by a letter that my contract could be extended until the end of 1989 with an increased salary of 3250 DM per month but the increased salary would be effective from 1988. I reiterated my request

of ~~his~~ higher salary and equal treatment like other team members. In reply I was only told that I was considered on BAT 1b scale but no detail calculation for it was given nor I was informed about the other benefits and allowances. In the mean time, Rev. Mische left and further communication stopped. In February, 1988 I came to know from the bank advice that I started receiving new salary.

6. In the middle of 1988 Mr. Dieter Hecker came to Zambia but unfortunately he left the contract agreement forms in Berlin office. However, he assured that there would be no problem since it was just the paper formalities which could be back dated at the time of completion. In the mean time, I came to know that each GM member would receive reintegration allowance counting on the total length of service at the end of the contract. Knowing the only extra incentive of the mission, I asked Mr. Hecker about it. He verbally confirmed that I would receive it too but the amount he could not confirm.

7. Nearly the whole 1988 passed without signing contract agreement. Rev. Wilhelm Damm took office and finally sent my contract agreements in October. It was just the true copy of the old contract except mentioning of two different rates of salary, 1987 old salary and 1988 to 1990 new salary. The old structure of IRDP which never existed after 1986 was still mentioned on the contract form instead of GSDP. I held the contract forms and waited for Rev. Damm's introductory visit in January, 1989. Being the new person in the project, Rev. Damm could not take action immediately. However, I signed the contract which had come after 2 years ~~of me~~ and explained to him that the whole contract form need to be changed.

8. Of late I came to know that there are differences in terms and conditions with the contracts of other team members. It is of my surprise to know that--

- we are the only ones receiving ~~usual~~ fixed salary from the mission
- there are 13th month salary and we can't remember of receiving it either in the 1st contract or on the 2nd contract
- there are cost of living allowance for Zambia and we are not receiving it
- there is preparation allowance (DM 8505) and we were not told about it
- there is reintegration allowance which we have not been confirmed

9. However, I was just confirmed that I would receive DM580 reintegration allowance per month completed service from January, 1987 not from the beginning of my service with the mission, January, 1985.

We are working in a Missionary development project. In one of the correspondances with mission regarding contract agreement it was even reinstated that the mission can not treat its members differently. I therefore, urge the Mission to change our contractual agreements and bring it along the line of other members in the project, specially from the time of 2nd contract which needs to be changed in any way. I request ^{The Mission?} you to consider the following readjustments---

1. Please change the type of the contract along the line of others
2. Salary: I was informed through Sietske in 1987 that my basic salary was DM3632.48 according to BAT 1b scale considering age and experience. IF it was correct I would then receive one increament in 1st March, 1988 and another one on 1st March, 1989 on my birth days.
In principle, the increased salary be effective from the beginning of the 2nd contract, Jan. 1987 instead of having two different salaries in the same contract.
3. I expect to receive the 13th month salary/ holiday allowance in 1987 and 1988 like others
4. I have n't received cost of ^{living} allowance for Zambia since its starting time, March, 1988. I expect to receive it including the arrears of the past months.
5. Deduction of 18% housing allowance from the basic salary can be made like anybody else.
6. I deserve reintegration allowance right from the beginning of my service with Gossner Mission, January, 1985, In anyway it is only given at the end of the contract after counting the length of service.
7. We went on homeleave after 3 years and 3 months completed service. But I had to contribute DM2000 for our air tickets. I would normally receive full air tickets in 5 years contract period but my 1st and 2nd contract period is of 6 years. I expect the refund of DM2000.
8. Lina is serving on $\frac{1}{2}$ contract. She deserves similar changes in her capacity like other $\frac{1}{2}$ contract holders in the project.

I can only say that I am not demanding anything unjustified. I have the confidence that mission would look in to it seriously and be fair to me. That will give us moral satisfaction for working with the mission.

Looking forward to hearing from you soon.

Sincerely Yours,

B. Hossain

Belayet Hossain

Lina and Belayet Hossain
Buleya Malima Irrig. Scheme
P.O. Box 15
Sinazeze / via Choma
Z a m b i a / AFRICA

May 30, 1989

Bear Lina and Belayet,

I hope you are fine together with Lupin. Certainly, the start of the rainy season is keeping you busy right now.

All of us are fine, too, including my family. We are passing a splendid springtime here and naturally regret that most of the time we just watch it through the windows.

In the following I would like to raise some outstanding issues.

1. I count on your understanding as concerns the financing of your next car which in April put us into some serious budgetal difficulties. But Haya will have informed you that this is settled now.
2. Thank you for your letter of 25.4.89. As to Lupins's school fees and transport: The increase of school fees has been taken notice of and acknowledged. - Concerning the calculation of Gossner Mission's transport contribution we deem it fair to continue covering three trips per school term. View to the devaluation of Kwacha in November 88, however, Gossner Mission is ready to increase her contribution from K 200,-- to 250,-- /trip in line with the devaluation rate as of the 2. term of the current school year. Your proposal to have it calculated on the basis of the official km-allowance fixed for project related transport has not come through in our resp. discussions. But I hope you can agree to the above new regulation. For our office it is no problem to amend the calculation if a new exchange rate should come to effect. So far simplifying your submissions feel free just to indicate the actual exchange rate and to mention the resp. number of trips.
3. We have checked on the deduction of DM 2.000,-- from the air-fare (DM 6.330,--) originating from your trip to Bangladesh. In fact, after reading our regulations which match with those of Services Overseas the accounting appears to be correct. The text reads:
"In case of a contract period of 4 years Gossner Mission contributes to the real and proved costs of airticket for an additional travel of a contract holder and his family members from the host country to the country of origin and back. After deduction of the contract holder's personal share at DM 800,-- per adult and DM 400,-- per child, Gossner Mission will reimburse above costs at the rate of a return ticket (shortest distance) booked by Gossner Mission..."

/-2..

Action

I think this matter is evident although I regret that the information given in Gossner Mission's letter of 10 July 1987 have neither been correct nor comprehensive.

4. Please be informed that the contributions to your health insurance as well as to your comprehensive insurance for your car are fully covered by Gossner Mission.
5. As to administration of your contract and related benefits I would like to ensure that as of commencement of Belayet's second contract (1.1.87) you are entitled to receive all benefits according to the Gossner Mission regulations, i.e.
 - terminal benefit per completed month of contract for a family of one couple, one child: DM 580,--/month,
 - return travel up to the cost of air ticket for the family (most economic rate), most direct distance to the country of origin,
 - return transport of personal luggage - 20 kg/person,
 - return transport of unaccompanied luggage for a family of one couple, one child: sea- or land-route: 500kg, air-route: 300kg.

I think all of this gives you some clearance and complies with your questions raised during our discussions in January. We will indeed continue discussion when I'll be back in Zambia after some weeks. I really look forward to being with you again and I'm grateful that the new dates of our travel have been accepted.

Brigitte just asked me to inform you that the amount of DM 729,07 has been remitted to your account. The amount is meant as follows:

DM 29.954,-- cheque from B.Hossain (DM 30.000 ./ DM 46,-- fees)
DM 9.750,-- salary B.Hossain
DM 3.600,-- salary L.Hossain
./42.574,93 DM remittance for the new car

DM 729,07
=====

Due to her workload and Anne's long-termed illness (Anne has passed a kidney operation), Brigitte will work on your application of 25.4. and the balance for the US-\$ traveller cheque from Volker as soon as possible.

This much for today.

Kind regards,
yours

Wilhelm Damm

Wilhelm Damm, Rev.
Zambia-Secretary

cc: Gossner Mission Liaison Office, Lusaka

Action

Buleya Malima Irrig. Scheme
P. O. Box 15
Sinazeze/ Zambia

Date: 5 - 4 - 1989

Rev. Wilhem Damm
Gossner Mission
Handjerystr. 19-20
1000 Berlin-West 41
F. R. Germany

Dear Wilhem,

re: PURCHASING OF A NEW CAR.

We are bit surprise to hear that Gossner Mission can not prefinance our car in foreign exchange. Our situation was well understood by both of you during your last vist. You were also experienced by the adverse weather and road condition. Lina's driving is exclusively on this rough road. Naturally , our car is expected to exhaust faster. Besides, we wanted to fit with our contractual agreement.

However, considering the seriousness of our needs, we have decided to finance it from our savings in London Bank. Otherwise we might start getting problem from our car towards the end of the year and when it will be too late to prepare for second car.

We have instructed our London Bank to prepare a draft of DM30,000.00 payable to Gossner Mission and send it by express mail to you. The letter has been posted today and I hope within a weektime you will receive the cheque. Our salary is due ~~is~~ 1st week of May from where you may take the balance amount for the total payment of the car.

Please cable transfer the necessitate amount for Toyota Land Cruiser as indicated on the order form so that it perhaps get May production line. You can reimburse the account by the draft which is coming from London and our May salary.

With greetings.

Sincerely Yours,

B. Hossain
Belayet Hossain

c.c: Mrs. Haya Kapooria
Liaison Officer.
Lusaka.

Wess

Family Leena & Belayet Hossain
Gossner Mission Team
P.O. Box 4
Sinazeze via Choma
Z a m b i a

28.3.89

Dear Leena, dear Belayet,

First of all I would like to send our greetings from the office as well as from my family. Astride was very much pleased when I told her about the stay with you and about Buleya Malima. Sending her kind regards she includes her thanks for the present I brought and the refreshing and tasty lime.

As to the questions I noted down I'll take up some of them here. Because of much pressure on the Office right now and Brigitte's home leave I will react on the others later on.

Please find enclosed one copy each of your health insurance and insurance for the car documents. Since they are issued in German language only, one of the colleagues might assist you for translation where necessary. - Concerning the car insurance please note that it is paid annually i.e. it will continue after 15.7.89. It comprises third-party insurance, passengers' insurance and automobile / liability insurance beyond DM 1.000,-- claim.

As to the surplus km-allowances requested for female extension because of the nature of work (minutes of team meeting 30.11.88) please after discussion with Ulrich have it first negotiated with GSDP since we feel the project should start to increasingly share responsibilities. The total amount for the 3000 km surplus can be covered by their budget. This would give us the opportunity to justify the whole km allowance issue in front of our superiors on the basis of equal treatment for all car holders.

Coming to your request for replacement of the car I refer to the telcom with Haya. The argument of equal treatment applies, too. Also, the fact that it is only some 18 months on the road urges our bodies to have this matter taken up later. Please be sure that the "double use" of your car as well as waiting periods after ordering a new one are taken into consideration.

I propose we should take it up again during our next mission.

We hope you are fine together with Lupin.

Best wishes,
Yours

Wilhelm Damm

GWEMBE SOUTH DEVELOPMENT PROJECT

G. S. D. P.

P.O. BOX 3, SINAZEZE / ZAMBIA

REPUBLIC OF ZAMBIA
MINISTRY OF AGRICULTURE
AND WATER DEVELOPMENT

GOSSNER MISSION
FEDERAL REPUBLIC
OF GERMANY

Buleya Malima Irrigation Scheme
P. O. Box 15
Sinazeze/ Zambia

Date: 13 - 8 - 1988

The Director
Gossner Mission
Handjerystr. 19 - 20
1000 Berlin-West 41

Dear Mr. Hecker,

re: Purchasing of a 2/3 tons Truck for Buleya Malima
Farmers for Marketing their Irrig. Produce.

Referring to our discussion in the last staff meeting held on the 18 th June, 1988 about the above mentioned truck for Buleya Malima Farmers, I write to inform you that they are very happy to hear this proposal.

They thanked Gossner Mission for assisting them with foreign exchange in importing this truck in the country. They had called for a meeting and resolved that they would happily pay for this truck in the Team account as soon as its order is processed. They have K120,000 in their savings account accumulated in the last 2½ years. A copy of minute for the farmers' committees meeting is enclosed.

I would suggest that, since Buleya Malima Irrigation Scheme being one of the major programmes of GSDP has stepped forward to become economically independent, the programme be assisted in every possible way to achieve its objective. I may take this opportunity to mention here that in the next year Budget preparation Buleya Malima is only the programme which has demonstrated to finance its entire operation cost by itself including the purchasing of this expensive truck.

Enclosed is the quotation of the truck in Japanese Yen. It will be more helpful if the truck arrives earlier.

Sincerely Yours,

B. Hossain
Belayet Hossain.

c.c: Gossner Mission
Representative.
Lusaka.

Buleya-Malima Irrigation Scheme,
P.O. Box 15
SXXX SINAZEZE!

19th July, 1988.

MINUTES OF THE BULEYA-MALIMA IRRIGATION FARMER'S EXECUTIVE-COMMITTEE MEETING HELD ON 22-6-88 IN THE FARMERS MEETING ROOM.

Present:

1. Mr. T. Syamufunde- Chairman/farmers committee
2. " R. Syampendele- Vice chairman/farmers committee
3. " B. Syamasama- Secretary/farmers committee
4. " S. Chibabbu- Treasurer.
5. " A. Sikangila- Vice treasurer
6. " D.M. Makulu- Committee member
7. " S. Chilandula- " "
8. " L. Syamasamu- " "
9. " B. Hossain- Tech. Adviser
- 10." K. Mulemwa- Scheme Manager
- 11." S. Kachama- Agric. Assistant.

The chairman welcomed the members to this important meeting. He then requested them to participate fully during the deliberations of the meeting.

1. SCALES: The scales are very expensive in Zambia. The farmers cannot afford to spend so much money for them. The committee has appreciated the assistance of Gossner Mission who has promised to buy this scale at a cheaper price in Germany and send it to them. The committee agrees to reimburse its cost, if it is asked, to the Gossner Team M Account. In the mean time they will continue selling their produce in the same way they are doing now-through the big orchard scale.

2. Diesel for Irrigation: Mr. Mulemwa, the scheme Manager was asked to give the account of K11,000.00 which was withdrawn in February.

His account was as follows:-

a) Diesel/lubricant	-	K9937-15
b) Orchard Management	-	K 837-20
c) General repairing	-	K 39-50
d) Miscellaneous (box rental)	-	<u>K 150-00</u>
Expenditure Totalt	-	<u>K10,963-85</u>

Balance-

- K36-15

Since there is need for another 5000 litres diesel to run irrigation until October, which costs K11,950-00, it was unanemously agreed that a sum of K13000-00 be withdrawn from their account to run the scheme. The committee feels proud of and happy that they can prefinance their irrigation farming from their own resourses.

3. A Truck for Marketing produces:

The committee was briefed about the discussion on the same subject that took place in the GSDP staff meeting held on the 18th June, 1988. The committee was very happy about this idea and extended their sincere ~~thank~~ thanks to G.M. for this assistance.

It was unanemously agreed that the committee will pay the ~~ex~~ cost of the truck to the Gossner Team account as soon as it ^{is} ~~arrives~~ ^{processed}.

The committee is very happy and feel proud today that it can pay for a truck on their own. They have extended their thanks to Mr. Hossain and the Management for making them enable to take such a big decision.

The meeting was closed at 12-00hrs.

Chairman

Biamasama
Secretary.

Allen u. Jaap Verweij
1988-1990

1

2

3

4

5

Gossner Mission

Handjerystraße 19-20
1000 Berlin 41 (Friedenau)
Telex: 186 655 blnmw d
Telegramme: Weltmission Berlin

Gossner Mission · Handjerystraße 19-20 · 1000 Berlin 41 (Friedenau)

To
Mr. Jaap Verweij
c/o Mr. H. Verweij
Breeveld 2

NL-3445 BA Woerden

The Netherlands

Telefon: (030) 850004-31

☐	Indien	-30
☐	Nepal	-35
☐	Zambia	-32
☐	Öffentlichkeit	-35
☐	Gemeindedienst	-34
☐	Buchhaltung	-33/78
☐	Zentrale (BMW)	-0

December 14, 1990

Dear Jaap and Ellen,

We hope you are doing well together with Eric-Jan and your families. Greetings also from the staff in Zambia whom I met during my last visit from which I returned on Tuesday. Belayet and Lina have left for the U.S. On November 26. I met them for de-briefing in Lusaka - and we had a nice farewell party with the Kapoorias. Do you know that a hammer mill has been attached to the Buleya Malima scheme - and that the farmers set up a monument near by in honor of Belayet's achievements?...

Belayet's successor has been elected yesterday and will hopefully take over after some three months time from now. The originally appointed successor gave up his contract in mid october. Just 3 weeks before his planned departure - in favor of a job with GTZ. -

Ulrich will leave Zambia for good on next monday. As his successor Frieder Bredt has been appointed. Meanwhile Manfred will be the acting chairman. Regretfully, Manfred had to come home last Wednesday because his father passed away.

Winnie is fine as usual. Gisela had some hard time due to illness of the children. But apart from that she seems to be strong and o.k. as usual.

She told me to ask you to assist her in an urgent matter concerning her 1990 accounting. In order to correctly record and prove your deposit of the proceeds from your car sale, she needs from you a letter of donation dating from end of July 1990 saying that you donated the proceeds of your car of kw 695.000,-- to Gossner Mission.

- 1) Kw 475.000,- have been transferred to the project account in Choma (date...) and
- 2) kw 220.000,- in cash has been handed over to the Liaison Officer on June 22, 1990.

- 2 -

Please be kind enough to send this letter to Gisela as soon as possible with a copy to our office. Thank you in advance. You know she eagerly plans for an auditing of her accounts.

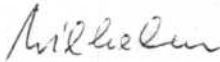
Certainly, the car should have first officially been sold to Gossner Mission and Gossner Mission should have sold it locally with official documentation/ sales contract in order to put the proceeds into the project account. And than you would equally have received the proceeds in DM. Anyway, we think that your letter will also satisfy the auditor.

Somebody told me that you have found a job already soon after your return. Congratulations!

We also wish you the Lords blessings for Christmas and a good new year 1991.

Sincerely,

Yours

Wilhelm Damm
Secretary for Zambia

To

Mr. Jaap Verweij
c/o Mr. H. Verweij
Breeveld 2

NL-3445 BA Woerden

The Netherlands

Ihre Zeichen	Ihre Nachricht vom	Unsere Zeichen	Ihr Korrespondenzpartner/Hausapparat	Datum	
Mit der Bitte um: Kenntnisnahme Betrifft:	☐ Prüfung ☐ Erledigung	☐ Genehmigung ☐ Stellungnahme	☐ Angebot ☐ Unterzeichnung	☐ Rücksprache ☐ wie besprochen	29.08.90

Dear Jaap,

please find enclosed the final reports

- Nkandabwe Irrigation Scheme and
- Siatwiinda Irrigation Scheme.

Thank you very much again.

Kindest regards

Birgit Jaeger-Raimann
Birgit Jaeger-Raimann
(Secretary)

Enclosures

Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij
P.O. Box 84
Sinazeze
Zambia

Eingegangen

Rondzendbrief nr. 4

19. Jun 1990

Kanchindu, 19 mei 1990

Erledigt:.....

Beste allemaal,

Onze vorige rondzendbrief is eigenlijk nog maar net van de pen, en gezien de frequentie van het verschijnen van onze rondzendbrieven, zal het u verbazen dat de volgende alweer voor u ligt.

In onze vorige brief schreven we over "de grote traagheid" in dit land; uit deze brief zal blijken dat er ook snelle, onverwachte ontwikkelingen zijn. Het zal u niet ontgaan zijn dat onze vorige rondzendbrief een vrij optimistische ondertoon had. Na een moeilijke periode, leken de grootste problemen verleden tijd te zijn. Het zal jullie dan ook vreemd voorkomen als we nu schrijven dat we, in gezamenlijk overleg met de Gossner Mission, ons contract per 1 augustus a.s. zullen beëindigen. Aan deze beslissing is natuurlijk het nodige voorafgegaan.

Problemen.....

Vorig jaar hebben we ons vaak afgevraagd of het wel zinvol was om hier te blijven. De onzekerheid over de toekomst van Siatwiinda bracht zoveel spanning met zich mee, dat we het bijna niet aan konden. Toch hebben we nooit de stap genomen om ontslag aan te vragen, omdat we steeds hoopten op verbetering van de situatie. Misschien zou Jaap ander werk kunnen gaan doen, of zouden er duidelijke beleidslijnen komen voor het irrigatieproject. Dit laatste leek het geval te zijn, toen in december '89 besloten werd dat Siatwiinda door zou gaan, onder de condities zoals we die in onze derde rondzendbrief beschreven hebben.

Een belangrijk punt in die nieuwe opzet was, dat de beslissingen voortaan door een speciaal comité genomen zouden worden. In dit comité nam - naast Jaap als technisch adviseur van Siatwiinda, de scheme manager van Siatwiinda, en de technisch adviseur van een ander irrigatieproject - een aantal "hoge heren" zitting: de coördinator van het Gwembe South Development Project (Jaap z'n baas hier in Zambia), de Chief van het gebied, de CAO, de PAO en de DAO (zie ook overzicht op pag. 8). Dit comité zou voortaan de beslissingen nemen. Aan Jaap en de scheme manager de taak om de plannen uit te voeren. Een veilig idee om op deze manier te werken. De klachten zouden niet meer, zoals vroeger het geval was, Jaap in de schoenen geschoven worden, zo dachten we. De verantwoordelijkheid voor de beslissingen zou immers bij het comité als geheel liggen.

Dit gegeven, samen met het nieuwe, strakkere beleid voor Siatwiinda, veroorzaakte ons enthousiasme. Er kon weer gewerkt worden. Het echte technisch uitvoerende werk, waaraan Jaap eigenlijk nooit toegekomen was, kon beginnen. Er werd een kanaal in beton uitgevoerd. Dat verliep allemaal erg succesvol. Ook de rijstogst leek veelbelovend. Op 4,8 ha. van het project werd rijst verbouwd, en zoals het er nu uitziet, zal de opbrengst plm. 15 ton (onbewerkte) rijst zijn, een record sinds het begin van het project. Maar....

Het eerste gerommel begon al, toen er kunstmest werd verkocht voor de rijst. Er is een depot op Siatwiinda van SPCMU, een instantie die landbouwartikelen verkoopt. Maar de aanvoer is zo slecht, dat er bijna nooit kunstmest te koop is. Daarom had Jaap zelf kunstmest ingekocht voor het irrigatieproject, om de boeren veilig te stellen. Dit werd niet in de gebruikelijke 25 kg-zakken verkocht, maar per kg. De verkoopprijs lag 10% hoger dan de kostprijs, vanwege verpakkingskosten en inflatie. Er was nl.

éénmalig een bedrag gegeven door de overheid, om inkoop van zaad, kunstmest etc. mogelijk te maken. Aangezien de waarde van het geld erg snel vermindert, zou er volgend jaar voor hetzelfde bedrag veel minder zaad en kunstmest ingekocht kunnen worden. Vandaar dat de boeren die 10% extra moesten betalen. In feite is 10% met de huidige inflatie niet genoeg: men verwacht een verdubbeling van de kunstmestprijzen voor volgend jaar. Natuurlijk klaagden de boeren bij de Chief dat ze de kunstmest te duur vonden. In plaats van van repliek te dienen, steunde hij de boeren, adviseerde ze om geen kunstmest bij de rijst te doen, en zei dat hij de prijs wel naar beneden zou krijgen. Dit conflict had hoog op kunnen lopen, als SPCMU niet juist een lading "goedkope" kunstmest binnen had gekregen.

Het volgende conflict ontstond, toen per 31 maart de pomp gestopt werd. Eén van de in gebruik zijnde kanalen moest in beton uitgevoerd worden, en om alle boeren gelijk te behandelen, werd in alle drie de kanalen niet meer gepompt. Dit was in het comité besloten. Alle boeren die op tijd, volgens de regels gepland hadden, ondervonden daar geen nadeel van, want hun rijst was rijp. Maar natuurlijk hadden niet alle boeren zich aan de regels gehouden, en kwamen er weer klachten. Enkele boeren benaderden de Chief en de projectcoördinator. Deze laatste gaf vervolgens, achter Jaap z'n rug om, de scheme manager de opdracht om weer te gaan pompen, met een uitdrukkelijk verbod om naar Jaap te luisteren als die er tegenin zou gaan.

Verder bracht een bezoek van een aantal politici ook weer de nodige opschudding. Zij vonden dat de boeren maar moesten gaan verbouwen wat ze zelf wilden. Dezelfde District Governor die in december de boeren had verteld dat ze rijst en tarwe moesten gaan verbouwen, zei in een politieke vergadering in de buurt van Siatwiinda: "Farmers should grow what they want".

Zo zijn we in een onwerkbare situatie terecht gekomen.

- * Beslissingen die door het comité zijn genomen, worden door de individuele leden van het comité en de politiek veranderd. Dit betekent dat het comité geen enkele autoriteit heeft, en dus ook niet de steun kan geven die Jaap nodig heeft voor het uitvoerende werk.
- * Het feit dat beslissingen zomaar achter z'n rug om veranderd kunnen worden, heeft Jaap z'n autoriteit ontnomen.
- * Uit alle tegenwerking en het niet opvolgen van adviezen blijkt, dat men Jaap z'n aanwezigheid ongewenst vindt.

Voor ons was het dan ook niet echt moeilijk om de conclusie te trekken, dat het het beste zou zijn om op te stappen. Met de Gossner Mission zijn we een vervroegde beëindiging van ons contract overeen gekomen. Van de zijde van onze collega's en de Gossner Mission in Berlijn kregen we veel steun en begrip, wat ons enorm geholpen heeft.

De CAO en de PAO zagen in dat het vertrek van Jaap waarschijnlijk het einde van Siatwiinda betekent, en hebben nog geprobeerd hem over te halen toch te blijven. Maar aangezien een aantal zaken niet terug gedraaid kan worden, leek ons dat niet verstandig.

Zo zijn we nu dus plotseling aangeland in het laatste stadium van ons verblijf hier: afronden en inpakken. De planning is als volgt: Per 1 augustus eindigt ons contract, en hopen we binnen een week na deze datum terug te zijn in Nederland. Eén en ander hangt ervan af of we een plaatsje kunnen veroveren in één van de vliegtuigen richting Europa. Die zitten nl. al aardig volgeboekt. Maar hopelijk schuiven we van één van de negen wachtlijsten wel door naar de passagierslijst. Omdat we nogal wat vakantiedagen tegoed hebben, is 28 mei voor Jaap de laatste werkdag.

Daarna pakken we onze spullen in, en genieten nog even van Kanchindu. Vanaf de laatste week van juni willen we een tweeweekse rondreis door Zimbabwe maken, en aansluitend hopen we voor een paar weken Malawi aan te doen, alvorens terug naar Nederland te vliegen. Zo kunnen we hopelijk nog even genieten van Afrika, en wat uitrusten, zodat we ons daarna weer vol goede moed in de Nederlandse drukte kunnen storten. Er moet veel geregeld worden, en natuurlijk heeft het zoeken naar een nieuwe baan voor Jaap hoge prioriteit.

De afgelopen maanden in Kanchindu

Van de meest recente gebeurtenissen bent u al op de hoogte, maar na het verschijnen van onze vorige rondzendbrief, zijn er ook nog wel andere voorvallen te melden.

We hebben erg weinig regen gehad, het afgelopen regenseizoen. De regens begonnen pas eind december, en stopten half februari alweer. Met nog een verlate bui eind maart en in april, maar toen was de meeste mais als verdroogd. De maisoogst ging bijna geheel verloren. De sorghum en millet konden wat beter tegen de droogte, maar ook daarvan was de oogst maar mager. Dat betekent dat de oogst maar voor een klein deel van het jaar genoeg zal zijn voor eigen consumptie. En wat zal er daarna gebeuren....? Hongersnood is niets nieuws voor dit relatief erg droge gebied van Zambia. In het verleden werd er vaak gratis voedsel verstrekt. Men maakt zich dus ook nu nog niet zo druk om de gevolgen, en verwacht dat de overheid wel zal bijspringen.

Tja, je komt er hier wel achter hoe essentieel water is. Het is onvoorstelbaar hoe een dorre, doodse vlakte kan veranderen in een oase van groen, na de eerste regens. Geweldig is het, dat we onze eigen groente kunnen verbouwen, doordat we een eigen watervoorziening hebben. Daardoor zijn we niet aangewezen op de grote stad, waar groenten te koop zijn, of op de bush, waar de lokale vrouwen eetbare blaadjes en bloemen van wilde planten en bomen verzamelen, als "relish" voor de maaltijden. Wat heerlijk ook, om een douche te kunnen nemen op een hete dag (en op welke dag is het eigenlijk niet heet, hier..?). En nog meer ga je de aanwezigheid van water waarderen, als je het regelmatig zonder (hebt) moet(en) doen.

We hebben wel enige problemen met de watervoorziening gehad. We begonnen met een windmolen om het water op te pompen. Prachtig, zo'n alternatieve bron van energie. Maar als het een aantal dagen, of zelfs weken, niet waait, wordt het toch wel bedenkelijk. We gingen dan ook dagelijkse verschillende malen naar de kliniek, om daar bij de handpomp water te halen. Dit systeem bevredigde ons niet echt. Ook onze voorgangers bleken er problemen mee gehad te hebben. In één van de schuurtjes troffen we een gloednieuwe pomp aan met dieselmotor, die zij besteld, maar nooit geïnstalleerd hadden. De capaciteit van de pomp was groot genoeg om wel te dorpen van drinkwater te voorzien. Maar ja, hij was er nu eenmaal, dus zonde om een nieuwe te kopen. Omdat we het jammer vonden om de windmolen uit te schakelen, én omdat de Gossner Mission over personeel en een machine beschikte om boreholes te pulsen, besloten we om een nieuw gat te laten maken. Maar helaas ging het apparaat stuk toen het gat plm. 10 meter diep was. De te vervangen onderdelen waren niet verkrijgbaar. We besloten toen dus toch maar om de motorpomp op het boorgat van de windmolen te installeren. Door de slechte kwaliteit van het boorgat, en de grote capaciteit van de pomp, was na plm. 4 minuten pompen het boorgat leeg, en duurde het enkele uren voordat de pomp opnieuw gestart kon worden. Die oplossing was dus nog niet ideaal, maar we hadden tenminste weer water. Een paar maanden ging het goed. Totdat er plotseling roestbruin water naar boven kwam, en de pomp afsliepte omdat-ie vol met zand en stenen zat. De pomp werd uit het gat gehesen, en er kwam een handpomp

voor in de plaats. Maar het water bleef bruin. Gelukkig werd het plan van Jaap om een put te laten graven, gauw goedgekeurd. Eind maart werden daarvoor drie jongens aangesteld. Het werk verliep erg succesvol. De put in nu 10,5 meter diep, en het wat zit op 8,25 meter diepte. De laatste hand wordt nu gelegd aan de afwerking (putdeksel, betonnen vloer, etc.). Tenslotte zal de motorpomp definitief in de put worden geïnstalleerd. Om de put diep genoeg te kunnen graven, werd de pomp ook al gebruikt om het water eruit te halen. Dus de watertanks zitten al vol met schoon water. En met de huidige diepte en de goede instroming, lukt het nauwelijks meer om de put droog te trekken. De tuin staat er prachtig bij. Er is nu niet alleen genoeg water voor de plantjes om in leven te blijven, maar ook nog om te groeien. Jaap heeft erg genoten van dit "putten-project". Toch eindelijk nog een project zonder problemen!

Met veel plezier ben ik (Ellen) in maart begonnen met een vrijwilligersbaantje. In Sinazeze is een kleermakersgroep, die voornamelijk schooluniformen maakt. Maar omdat de inkomsten hiervan niet voldoende zijn om hen een volledig salaris te geven, vond men het nodig dat ze ook andere dingen zouden gaan maken. Een collega van Jaap vroeg aan mij of ik er wat voor voelde om deze mensen wat nieuwe dingen te leren. Dat leek mij een welkome afwisseling in mijn bestaan hier, dus ga ik regelmatig met Jaap mee naar Sinazeze, om daar mijn naailessen te geven. Het is erg leuk om te doen.

Er is inmiddels ook een vrouwenclub opgericht in Kanchindu. Helemaal op eigen initiatief van de vrouwen hier. Ze hebben zichzelf georganiseerd, en een bestuur gekozen. Ze hebben me zelfs geen penningmeester gemaakt! En dat is juist een functie die men graag aan een blanke toevertrouwt, omdat men elkaar niet vertrouwt als het om bewaren van geld gaat. Ik ben zelf ook lid geworden en voorzie de club van patronen en naai-adviezen. Het enthousiasme is groot.

Ook Bessie, het meisje dat bij ons in huis werkt, heeft dit moment uitgezocht om mij te vragen haar te leren naaien, terwijl ik al anderhalf jaar liep te vertellen dat ik dat wel wilde doen. Dagelijks zit ik dus tussen lappen stof en patronen. Zo zie je maar: het ene moment zit je verlegen om een bezigheid, en het andere moment kun je de vraag niet meer aan. Al moet ik er wel bij zeggen dat dit laatste me meer bevredigt dan het eerste.

Terugblik

En nu is het moment gekomen om dit alles weer achter ons te laten. Aan de ene kant jammer, nu sommige dingen juist van de grond beginnen te komen. Aan de andere kant bedenken we, dat we dit anders negen maanden later ook achter ons hadden moeten laten.

Naast het feit dat het nu eenmaal onmogelijk is geworden voor Jaap om in Siatwiinda te blijven werken, hebben we ook genoeg van alle problemen en spanningen, en is het tijd om hier weg te gaan. Hoewel we de beslissing erg snel genomen hebben, hebben we er geen moment aan getwijfeld of er spijt van gehad. Ruim twee jaar geleden voelden we ons geroepen om hierheen te gaan. Even duidelijk als toen, voelen we nu dat onze weg weer terug leidt.

Natuurlijk dringt de vraag zich op: wat heeft het voor zin gehad dat we hier waren?

In de eerste plaats hebben we er zelf heel veel van geleerd. Het is een enorme ervaring om te leven en te werken temidden van mensen met een andere culturele achtergrond. Ook heeft Jaap natuurlijk het een en ander aan werkerving opgedaan. We beschouwen dus de twee afgelopen jaren, ondanks alle moeite en problemen, zeker niet als verloren tijd.

Moeilijker is het, om een uitspraak te doen over de vraag of onze aanwezigheid voor de mensen hier zin heeft gehad.

Wat betreft Siatwiinda, zijn we weer terug bij af. Na een "opleving" gedurende het afgelopen seizoen, ligt alles er weer bijna net zo droevig bij als voorheen. De tarwe is niet geplant voor de geadviseerde datum. Als de boeren nu nog zullen planten, zal de tarwe niet rijp zijn voor het begin van het hete seizoen, met als gevolg een zeer schrale oogst. Maar de kans is groot dat ze weer tomaten en uien zullen gaan verbouwen, en zullen eindigen in hetzelfde probleem als vorig jaar: geen markt. Vorig jaar ging er een vrachtwagen vol uien naar Livingstone. De vrachtwagen kwam terug met meer dan de helft van de uien. De transportrekening was hoger dan de opbrengst van de verkoop, en is tot op heden nog niet betaald door de boeren. Je zou mogen verwachten dat de boeren die een goede rijstooft hadden, inzien dat de manier van werken waarvoor Jaap zich inzette, resultaat heeft. Sommige boeren lieten ook inderdaad blijken blij te zijn met de nieuwe opzet.

Toen we hier gingen werken, kwamen we al gauw tot de conclusie dat de problemen in Siatwiinda en in de rest van het gebied niet zozeer van technische aard waren. Voor verbetering van de levensomstandigheden van de mensen is eerst een mentaliteitsverandering nodig. Zonder dat heeft al het technische werk wat je doet, weinig zin. We zagen het dus ook als onze taak om daaraan te werken, door te praten met mensen, en door zelf het goede voorbeeld te geven.

De volgende mentaliteitsproblemen spelen een rol:

- * Veel mensen hier hebben de neiging om zich neer te leggen bij de situatie waarin ze verkeren. Er wordt geen poging gedaan om verbetering te brengen in de vaak slechte levensomstandigheden. Als je eens een wandeling maakt door de omgeving, word je er gewoon verdrietig van. Er zijn nauwelijks vruchtbomen te vinden en de groentetuintjes zijn schaars. Aan onderhoud wordt nergens gedaan. Wat een tegenstelling met onze compound. De tuin staat vol met vruchtbomen, en de groentetuin ziet er prachtig uit. En als het mangotijd is, verdringen de mensen zich voor het hek, om bij ons mango's te kunnen kopen. Als je ze vraagt waarom ze zelf geen boompjes poten, krijg je honderd-en-één redenen te horen waarom een boompje dood kan gaan, en waarom men er dus maar niet eens aan begint. Men verbaast zich soms over onze opstelling: steeds weer opnieuw proberen, ook al gaan de plantjes eerst tien keer dood. Ook het feit dat we de put hebben afgemaakt, en de tuin nog steeds bijhouden terwijl we weten dat we al gauw weggaan, wekt verbazing.
- * De man ziet zijn vrouw(en) als bezit. Hij heeft immers voor haar (hen) een bruidsprijs betaald? De vrouw draait dan ook meestal voor al het werk op (water halen, hout sprokkelen, mais stampen, malen en roken, op het land werken, voor de kinderen zorgen etc., etc.), terwijl de man kan doen wat hij wil.
- * De mannen zijn vaak te vinden bij de "tavern". Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat wordt er gedronken. De leraren van de school laten soms zelfs hun klas alleen, en gaan ergens bief drinken. Het drankprobleem is enorm. De toch al lage inkomsten gaan op aan bier. Dronkenschap resulteert soms weer in een vechtpartij, waarbij men elkaar met bijlen en speren te lijf gaat. Er wordt trouwens niet alleen gevochten wanneer men dronken is. Onderlinge geschillen worden vaak op deze manier beslecht, en niet zelden vallen daarbij doden.
- * Er heerst veel jaloezie. Men gunt het een familie niet dat zij het beter heeft dan andere families. In plaats dat degene die het minder goed heeft, ook probeert hogerop te komen, probeert men degene die het beter heeft, naar beneden te halen. Vaak gebruikt men daarvoor

witchcraft (zwarte magie). De stimulans om zich op te werken boven het gemiddelde niveau, is dus niet zo groot.

- * Men hangt enorm aan de familie. Als er één lid van de familie een goede baan heeft, vinden de anderen dat deze persoon maar voor de hele familie moet zorgen (en daar horen ook ooms, tantes, neven, nichten, achterneven en -nichten etc. bij!). Bessie, het meisje dat bij ons in huis werkt, zorgt voor haar hele familie. Zelfs getrouwde zussen, die niet meer thuis wonen, vragen haar om dingen voor hen te kopen. Het feit dat je goede inkomsten hebt, betekent dus niet vanzelf dat je het zelf ook goed hebt. Het is voornamelijk de familie die ervan profiteert.
- * Men houdt hier ook graag de hand op. Het liefst krijgt men alles gratis. De Tonga's uit de Valley hebben historische bekendheid als "bedelaars". Een antropoloog schrijft dan alleen Livingstone erin geslaagd is om door dit gebied te trekken, zonder overspoeld te worden door verzoeken om giften, waarschijnlijk omdat hij als eerste blanke de Tonga's schrik aanjoeg. Men houdt niet alleen de hand op bij buitenstaanders, maar ook bij elkaar, en voor sommige mensen is dit zelfs hun manier van overleven. De werkwijze van de regering en veel zendings- en ontwikkelingsorganisaties heeft deze houding alleen nog maar gestimuleerd.

Het is niet eenvoudig om verandering te brengen in deze mentaliteit. Er is in elk geval veel tijd voor nodig, en, wat heel belangrijk is, een consequente benadering. En aan dit laatste ontbreekt het ten enen male. Zolang de regering, de politiek en de donor-organisaties er verschillende doelen en strategieën op na houden, kan er geen verbetering verwacht worden.

Gelukkig zijn er ook onder de Tonga's mensen die de problemen zien en proberen te werken aan mentaliteitsverandering. De emeritus-predikant van de kerkelijke gemeente in Kanchindu, BaMark, is daarvan een markant voorbeeld. Hij heeft het niet gemakkelijk.

In de kerkelijke gemeente hier hebben we geprobeerd actief gemeentelid te zijn. Vanwege de taalproblemen was het soms wel eens moeilijk, maar het werd erg gewaardeerd. We hebben een goede band gekregen met de vele gemeenteleden, en het afscheid van hen zal ons moeilijk vallen.

Tenslotte

We hopen dat we iets duidelijk hebben kunnen maken van de gecompliceerde situatie, waar we momenteel deel van uitmaken. Het is voor ons vaak al erg moeilijk om de situatie te begrijpen, dus we kunnen ons voorstellen dat het u, vanuit een totaal andere situatie in Nederland, een beetje duizelt. Toch hopen we dat u erover na zult denken.

Velen van u hebben ons de afgelopen twee jaar geschreven. Al dat meeleven, en zeker ook uw gebed, heeft ons kracht en moed gegeven om verder te gaan. Daar zijn we erg dankbaar voor. We vonden het ook fijn dat u reageerde op de onderwerpen die wij aansneden in onze rondzendbrieven. Zo konden we met elkaar van gedachten wisselen. Wij hopen dat u zult blijven nadenken over de problemen in de Derde Wereld, en dat u het werk in deze landen financieel en door gebed en meeleven zult blijven steunen.

Speciaal willen we u vragen om te bidden voor de kerkelijke gemeente in Kanchindu; dat het werk wat wij mochten begeleiden, ook zal worden voortgezet als we weg zijn. Bid ook voor de Tonga-bevolking hier, en alle problemen waarmee ze te kampen hebben.

We zien ernaar uit een ieder weer gauw persoonlijk te ontmoeten. We hopen de eerste weken bij Jaap z'n ouders te bivakkeren: Breeveld 2, 3445 BA Woerden. Telefoon: 03480 - 13238.

Post is nog steeds belangrijk voor ons! Maar vanwege onze vakantie kunt u na 15 juni de post beter naar Lusaka sturen (en na half juli naar Woerden):

Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij,
c/o Gossner Mission,
P.O. Box 50162,
Lusaka
Zambia.

Hartelijke groeten,

Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij.

Bestuursstructuur

Uit het onderstaande schema mag blijken hoe gecompliceerd de besluitvormingsstructuur is, waarin Siatwiinda irrigatieproject valt.

Naast de genoemde partij- en regeringsstructuur, zijn er ook nog de "traditionele" stamhoofden (deze Chiefs zijn bij de Tonga's door de Engelsen ingesteld!). In Gwembe-zuid zijn er twee Chiefs, elk met hun eigen gebied. Senior Chief Mweemba voor het gebied Mweemba, woont in eigen persoon op het irrigatieproject Siatwiinda. Naast zijn traditionele macht als Chief, heeft hij ook een belangrijke positie in de UNIP als ward chairman, en is hij lid van de district council.

Een conflict binnen deze structuur tussen de politiek en het technisch bestuur van Siatwiinda, is feitelijk de hoofdoorzaak van ons voortijdig vertrek.

Bestuurseenheid	UNIP	GRZ
Landelijk: Zambia	Central Committee	MAWD
Provincie: Southern Province	MCC + provincial council	PAO
District: Gwembe District	DG + district council	DAO
Subdistrict: Gwembe South	CAO	GSDP
Regio: Mweemba	ward chairman	Siatwiinda irrigatieproject

- UNIP : United National Independence Party, de enige toegestane partij in Zambia.
- Central Committee : Het hoogste uitvoerende orgaan van de partij. Het Central Committee heeft meer macht dan de regering, en door hen gegeven beleidsinstructies moeten door de ministeries uitgevoerd worden.
- MCC : Member of Central Committee, politiek bestuurlijk hoofd van de provincie.
- DG : District Governor, politiek bestuurlijk hoofd van het district, benoemd door de president.
- CAO : Chief Administrative Officer, politiek bestuurlijk hoofd van het subdistrict.
- Ward chairman : Gekozen hoogste vertegenwoordiger van de partij in een regio.
- GRZ : Government of the Republic of Zambia.
- MAWD : Ministry of Agriculture and Water Development.
- PAO : Provincial Agricultural Officer, hoofd van de provincie op landbouwkundig gebied.
- DAO : District Agricultural Officer, hoofd van het district op landbouwkundig gebied.
- GSDP : Gwembe South Development Project, een gezamenlijk project van de Gossner Mission en GRZ. Het project heeft een eigen Zambiaanse projectcoördinator, en valt direct onder verantwoording van de PAO. Er is echter ook een directe verbinding met de DAO (met name ten aanzien van personeel) en de CAO (in het politiek bestuurlijke vlak).

Wilhelm Damm
Secretary for Zambia
Comer Mission
Haudjerystraße 19-20
Berlin 41
West-Germany

Malawi 18-7-1990

Dear Wilhelm,

At the moment we are enjoying our holiday in Malawi. Winding-up in Khandinda took us more time than we expected and we are glad, we are now able to rest. The final reports for Siatwinda irrigation scheme, the workshop in Siatwinda and Nkandabwe irrigation scheme were completed, and have been sent to your office via Lusaka office.

We were happy to receive your telex and letter which gives us a written evidence on the termination of our contract and all the final procedures.

On 31 July we are flying home from Lusaka. Our temporary address will be: c/o H. Verweij, Breeveld 2, 3445 BA Woerden, The Netherlands, tel: 03480 - 13238

The most convenient date for the de-briefing in Berlin will be on 28 August. I will inform your office about the time of arrival, and maybe I could then be collected from the airport. If it is possible, I prefer to fly back the same day, so accomodation is not required.

Since I wrote already some applications for a new job, I would like to ask whether Gossner Mission (as previous employer) is prepared to give a positive reference.

By Dienst over Grenzen we were informed that the termination of our contract, even with mutual agreement, will give some problems with the social security regulations in Holland (e.g. no payment for unemployment). Dienst over Grenzen suggested that we could ask Gossner Mission for a new contract, which mentions the contract-period 1 May 1988 - 1 August 1990. With such a new document the above mentioned problems will be avoided. We thought it would be good to write this request already, since organizing this document (e.g. signatories) will take some time. We would appreciate if Gossner Mission is prepared to do this.

I hope to see you on 28 August 1990, Friendly greetings

Jaap Verweij

Eingegangen

09. Juli 1990

INVENTORY LIST KANCHINDU CAMP

18/6/1990

Erledigt:.....

House I

2 single beds		GRZ
2 mattresses		GRZ
1 wooden table (big)		GRZ
2 metal metal table		GRZ
5 wooden wooden tables		GRZ
2 easy chairs		GRZ
2 2-sit benches		GRZ
1 wooden cupboard		GRZ
1 metal cupboard		GRZ
3 loose wooden shelves		GTZ
1 loose wooden door		GTZ

House II

battery	photo voltaic power unit 12P108	GTZ
solar panel		GTZ
areal + cables		GTZ
radio set	AEL 3030-10S (Lusaka office) ^{at}	GTZ
typewriter	Triumph	GTZ
2 blankets	(old)	GTZ
stove	Küppersbusch	GTZ
fridge	electrotux	GTZ
4 gasbottles 45 kg	(1 at zamox choma)	Zamox
double bed		GTZ-Lusaka
mattress		GTZ-Lusaka
stove	optimus Gasolynis 440	GTZ
	(at guest house Nkandabwe camp)	

Eingegangen

09. Juli 1990

Erledigt:.....

2 office desks	GRZ
metal cupboard with drawers	GRZ
metal cupboard with drawers + save	GRZ
2 metal beds (single)	GRZ
2 mattresses	GRZ
2 wooden cupboards with drawers	GRZ
2 small wooden tables	GRZ
2 big wooden tables	GRZ
3 chairs (1 broken)	GRZ
6 chairs	GRZ
metal cupboard with shelves	GRZ
baby bed	GT
mattress	GT
baby dressing cupboard	GRZ
child chair	GT

Store room I

wooden ladder	GT
hoe	GT
slasher (broken)	GT
cooking pot for dog	GT
spade	GT
2 metal buckets	GT
1 metal cupboard	
+ table	
metal shelves	
plastic 20 l container	
axe blade	GT
hose pipe	GT
3 chair frames	

Outside

1 drum Rhodesian boiler	GM.
6m 3/4" pipe	GTZ
drum for mixing seeds / chemicals	-
windmill + pipes + rods	GRZ
3" cylinder + foot valve	GM
7 6m 2" pipes	GM
lister engine NO R 121 ST 1 36	GM
mono head	GM
3 3m 2" pipes + rods 5/8"	GM
mono pump ES 30	GM

18/06/1990

A handwritten signature in black ink, enclosed in a large, loopy oval. The signature appears to read 'J. Verwey'.

wheel barrow	GRZ
sprayer	GM
spanners	GM
panel 2 1/2 x 50 kg R-compound	
<u>Store room II</u>	
cement g pockets	GM
generator brush (at brake down)	GM
34 pump rods wind mill 3/8"	-
23 pump rods + bearings 5/8" mono mono pump	GM
2 hand pumps	-
1 low volume sprayer	-
4 shovel	GM
1 soil auger	-
2 spade	GM
2 hoes	GM
3 concrete block moulds	GM
3 metal bars	-
Rope 40 m	GM
6 x 5 l tin with paint	GM
7 V-belts	GM
2 pulleys	GM
pipe pieces	GM
<u>Store room III</u>	
2 Kubota pumps + pipes	GM
1 kurboskar pump (1 cylinder) + pipes	GM
1 kurboskar pump (2 cylinder)	Nkandabwe (ir)
1 dypco engine (pump unit is missing)	Nkandabwe (ir)
1 deute - SIH1 pump unit	GM
(at brake down, being used by Siatwunda (ir)) (for spare parts)	

Mr. Jaap Verweij
c/o Mr. H. Verweij
Breeveld 2

NL-3445 BA Woerden

The Netherlands

August 6, 1990

Dear Jaap,
Dear Ellen,

Thanks for your letter of July 18, 1990. We hope you have returned safely from Zambia finding your home country in a bright summer light.

As you see from the attached document we have decided to handle your social security matter by the means provided in your contract instead of by-passing the existing contract through a ghost paper. Mr. Vernooij from DOG also advised us to do it this way. He will be given a copy for his file in order to assist you from his end.

Please use this paper for social security matters only.

As to the debriefing, August 28, 1990, is fine with us. I hope you then will also meet Rev. Hecker who should be back from his annual leave and hopefully will be in good health again. - It is advisable to come early and to book a return flight the same day since it has become extremely difficult to find accommodation in Berlin at this short notice. But please arrange for being in the office for 3 to 4 hours at least.

In order to finally settle the financial matters when you are here Brigitte has asked me whether she could keep your last km-claims as of April 1990 for any outstanding balances. So when you come everything will be closed definitely. As to the monthly claims, the ones of March 1990 and of June/July 1990 are missing. It would be helpful you send them in advance.

This much for today.

Kind regards to Ellen and also to your parents -

Yours

Wilhelm

Wilhelm Damm
Secretary for Zambia

Enclosure

Action

Mr. Jaap Verweij
c/o Mr. H. Verweij
Breeveld 2

NL-3445 BA Woerden

The Netherlands

August 6, 1990

Dear Mr. Verweij,

This is to certify that the termination of your contract with the Gossner Mission signed on March 25, 1988, has become effective on August 1, 1990, on the grounds of clause 28 a) of the said contract.

This clause is quoted as follows:

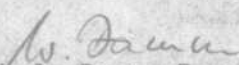
"28. Die Gossner Mission und der Dienstnehmer können durch außerordentliche fristgemäße Kündigung diesen Vertrag vorzeitig beenden. Die Kündigung wird wirksam mit Ablauf der ihrem Zugang folgenden sechsten Kalenderwoche.

Die außerordentliche fristgemäße Kündigung kann nur aus triftigem Grund ausgesprochen werden. Ein triftiger Grund ist es besonders, wenn

a) die Voraussetzungen für den Einsatz des Dienstnehmers entfallen sind,..."

In fact, the presuppositions for providing services did no longer exist since the project partner's side in Siatwiinda/Zambia withdrew his means of mutual co-operation. The point was reached for our agency to close down her activities there and to return the entire responsibility of this project component to the partner.

Yours sincerely,

Wilhelm Damm, Rev.
Secretary for Zambia

c.c. DIENSTE OVER GRENZEN
c/o Mr. H.J.G. Vernooij, Administrator

Action

Kanchindu, 21 April 1990

Dear Mr. D. Hecker and Mr. W. Damm,

After having worked on behalf of the Gossner Mission for the well being of the farmers in Siatwiinda Irrigation Scheme for almost two years, we have reached the point that we see no further perspectives to continue our service.

During the first year of our contract a rehabilitation plan was prepared for SIS as a joint venture between GM/GSDP and GTZ/GIDDP. Due to social-economical and technical constraints the rehabilitation plan was later cancelled. A year of uncertainty for us and for SIS followed. At the end of last year finally a trial period of two years for SIS was agreed upon by all parties concerned. The main aim of this trial period would be to prove economic sustainability of SIS. It was decided that on 6 ha the farmers would be growing rice and wheat under strict management control. The Zambian government was taking over all financial responsibilities and the Gossner Mission committed to continue to support the scheme with a technical adviser up to the end of our contract. The farmers committee was dissolved and a new Siatwiinda steering committee was formed to take the decisions for the scheme. We hoped that, with this new committee, the organizational confusion of the scheme from the past would come to an end. With this new perspective I fully committed myself to assist the scheme management and the steering committee with the implementation of the new programme.

But due to several reasons the execution of this programme is severely interrupted.

- The Zambian government didn't release all the required funds as was promised.
- Some steering committee members, that strongly opposed the idea to close SIS, don't think it necessary to come to the meetings of the new steering committee.
- Some of the steering committee members: Senior Chief Mweeba, CAO and the GSDP-project coordinator misuse their position to give directives to members of the management contrary to decisions of the steering committee and the new set up for SIS.
- A few of the new selected farmers already show unwillingness to comply with the new planning for SIS.
- It also seems that I am the only one working on the goal to make SIS economically viable, while most of the farmers and committee members are only interested to continue the irrigation scheme as before.

My position has become extremely difficult. I am blamed for my implementation of the programme, which is according to the agreement and the decisions of the steering committee. Individual members of the steering committee give directives to change the implementation sometimes even behind my back. And finally I will receive all the blame for the failing of the new programme.

This tension is becoming a heavy burden on me and my family. The situation shows that I, as a technical adviser of Gossner Mission in SIS, am neither accepted nor wanted, and to my feeling the presuppositions for my work here don't exist any longer.

Therefore if it could be mutually agreed upon, we would like to request to terminate our contract preliminary, preferably as soon as possible.
We hope you will understand our difficult position. For us it was not easy to take this step, but to our feeling the only possibility.

Greetings, Yours sincerely,

Jaap and Ellen Verweij

P.O.Box 84
Sinazeze
Zambia

~~P.S. For a verbal explanation I will try to phone your office on 27 April 1990 at ~~6.00~~ hours from Lusaka liaison office.~~ ^{Mainz (232032)}
~~OR~~
~~15.00~~

c.c. GM-liaison office Lusaka
c.c. GM-team chairman
c.c. Dienst over Grenzen

We would like to terminate the contract on 15 august 1990

Jaap

GSDP-project Coordinator
P.O.Box 3
Sinazeze

Kanchindu 20 - 4 - 1990

Dear Mr. D.K. Masowe,

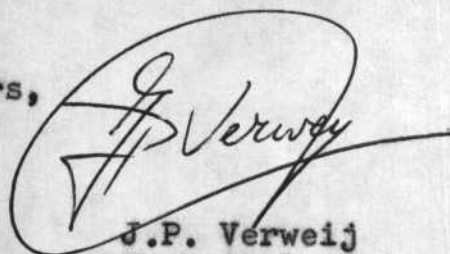
This letter serves to inform you about our honest intention to request GM-Berlin to terminate our contract.

In December 1989, under chairmanship of the PAO, a new programme was designed for Siatwiinda irrigation scheme in order to make the scheme survive. It was decided that the farmers in Siatwiinda irrigation scheme would be growing rice and wheat under strict management control. For further decision making a steering committee was formed. All management decisions so far were taken and approved by this steering committee. Next to yourself also Senior Chief Mweemba, the PAO, the CAO, the DAO, the technical adviser Buleya Malima and the management are members of this steering committee.

But it seems that some members don't accept this decision making structure, and they direct members of the management individually. In this situation a proper running of Siatwiinda irrigation scheme is not possible, since the position of the schememanagement and the steering committee is being undermined.

From my side I have always been fully committed to work for the well being of the farmers in Siatwiinda irrigation scheme. But for myself and my family working under these conditions is giving too much tension, and we believe it is better to go. I regret that this is happening in a stage in which Siatwiinda irrigation scheme is being rebuilt, and of which the first successes already can be seen.

Yours,

J.P. Verweij
Technical adviser SIS.
P.O. Box 84
Sinazeze

- c.c. Senior Chief Mweemba
- c.c. CAO.
- c.c. PAO.
- c.c. DAO.
- c.c. Technical adviser Buleya Malima
- c.c. Scheme manager SIS.
- ✓ c.c. GM-Berlin
- c.c. GM-liaison office Lusaka
- c.c. GM-teamchairman
- c.c. GM-team

Gossner Mission
Handjerystraße 19 - 20
1000 Berlin 41

Eingegangen

30. April 1990

Erledigt:.....Kanchindu, 21 April 1990

Dear Mr. D. Hecker and Mr. W. Damm,

After having worked on behalf of the Gossner Mission for the well being of the farmers in Siatwiinda Irrigation Scheme for almost two years, we have reached the point that we see no further perspectives to continue our service.

During the first year of our contract a rehabilitation plan was prepared for SIS as a joint venture between GM/GSDP and GTZ/GIDDP. Due to social-economical and technical constraints the rehabilitation plan was later cancelled. A year of uncertainty for us and for SIS followed. At the end of last year finally a trial period of two years for SIS was agreed upon by all parties concerned. The main aim of this trial period would be to prove economic sustainability of SIS. It was decided that on 6 ha the farmers would be growing rice and wheat under strict management control. The Zambian government was taking over all financial responsibilities and the Gossner Mission committed to continue to support the scheme with a technical adviser up to the end of our contract. The farmers committee was dissolved and a new Siatwiinda steering committee was formed to take the decisions for the scheme. We hoped that, with this new committee, the organizational confusion of the scheme from the past would come to an end. With this new perspective I fully committed myself to assist the scheme management and the steering committee with the implementation of the new programme.

But due to several reasons the execution of this programme is severely interrupted.

- The Zambian government didn't release all the required funds as was promised.
- Some steering committee members, that strongly opposed the idea to close SIS, don't think it necessary to come to the meetings of the new steering committee.
- Some of the steering committee members: Senior Chief Mweeba, CAO and the GSDP-project coordinator misuse their position to give directives to members of the management contrary to decisions of the steering committee and the new set up for SIS.
- A few of the new selected farmers already show unwillingness to comply with the new planning for SIS.
- It also seems that I am the only one working on the goal to make SIS economically viable, while most of the farmers and committee members are only interested to continue the irrigation scheme as before.

My position has become extremely difficult. I am blamed for my implementation of the programme, which is according to the agreement and the decisions of the steering committee. Individual members of the steering committee give directives to change the implementation sometimes even behind my back. And finally I will receive all the blame for the failing of the new programme.

This tension is becoming a heavy burden on me and my family. The situation shows that I, as a technical adviser of Gossner Mission in SIS, am neither accepted nor wanted, and to my feeling the presuppositions for my work here don't exist any longer.

Therefore if it could be mutually agreed upon, we would like to request to terminate our contract preliminary, preferably as soon as possible.

We hope you will understand our difficult position. For us it was not easy to take this step, but to our feeling the only possibility.

Greetings, Yours sincerely,

Jaap and Ellen Verweij

P.O.Box 84
Sinazeze
Zambia

~~P.S. For a verbal explanation I will try to phone your office on 27 April 1990 at 10.00 hours from Lusaka liaison office.~~

Mainz (232032)

*OR
15.00*

c.c. GM-liaison office Lusaka
c.c. GM-team chairman
c.c. Dienst over Grenzen

We would like to terminate the contract on 15 august 1990

Jaap

Mr. J. Verweij
Mrs. E. Verweij
c/o Gossner Mission
Liaison Office
P.O.Box 50162
LUSAKA - Ridgeway

Africa/Z a m b i a

July 4, 1990

Dear Ellen,
Dear Jaap,

We hope you are passing some interesting and relaxing weeks and - that the social and political unrest in Zambia does not affect your travelling and well-being.

This is to shortly inform you about some dates for the de-briefing here at Headquarters because the imminent holiday season limits the planning for our meeting.

Since Brigitte had to reschedule her leave to August and mine is beginning on August 29, 1990, we suggest the following dates for your visit to Berlin:

August 1, 2, 27, or 28, 1990.

Please let us know in advance as early as possible which date you prefer in order to enable us organizing accommodation if you wish. Naturally, travel costs for the contract holder are covered. Certainly, Ellen and Eric are most welcome to join you and accommodation then will be covered for the whole family. - For sure an interesting experience to travel to Berlin now.

Have a safe return to Europe!

Best wishes -

Yours

Wilhelm Damm, Rev.
Secretary for Zambia

Action

Airmail

To
Mr. Jaap Verweij
c/o Liaison Office
Gossner Mission
P.O.Box 50162
LUSAKA

A f r i c a / Z a m b i a

June 12, 1990

Dear Jaap,
Dear Ellen,

Finally back in office only since a few days, I find the time and concentration to deal with and to go into your request for termination of contract. Our visitors occupied me fully, and my sickness hit me more than expected. But now I feel better.

Our first reply was communicated to you by phone through the Liaison Office on May 2, 1990. In fact, all of us were shocked by this message especially myself as the impression I had gathered during my visit was quite different and positive. However, yours and Haja's as well as Ulrich's explanations of the very recent developments after my departure leading to your decision were quite reasonable and convincing. So they were to our committees.

Haja informed me that your decision had quite a relieving and easing effect on both of you. I think this is one of the most important aspects that counts. Acknowledging the workload and the sensitive task you carried out, the project might at this stage not be too much affected, since your last year of contract was meant for a final winding up Gossner Mission's co-operation in Siatwiinda. Most probably, the development there has not upset our Zambian friends too seriously. As the recent developments show, the authorities have accepted our withdrawal, the farmers have learnt their lesson and certainly will keep in mind and also benefit from the inputs you gave. On behalf of Gossner Mission, I would like to express our thanks to both of you for your contributions already now.

I hope you have received my telex of today. It is meant as our official response to your verbal request. Additionally, please be informed that the agreement of April 12, 1988, concerning financing of vehicle and reimbursement stands. As far as the team is concerned, we will inform Gisela accordingly. Your km-claims will be handled as soon as possible and balanced here in Europe.

2/...

Action

.../2

Please inform us about the date of your return to Holland.
As usual after termination of contracts, there will be a debriefing at Headquarters in Berlin and the opportunity for final settling of financial matters. For us it would be most convenient to envisage one day during the first three weeks in August. I look forward to meet you again here for discussion and exchange of views.

Meanwhile, we wish you a smooth winding-up and some good time somewhere in Africa.

Astride and all in the office send their kind regards.

Sincerely,
Yours,

Wilhelm Damm
Secretary for Zambia

c.c. Gossner Mission Liaison Office, Lusaka
Gossner Mission Chairman, Nkandabwe

Action

*p.s. please find attached your last
salary slips
Joe-Rai*

To
Mr. Jaap Verweij
P.O.Box 84

Sinazeze via Choma

Africa/Z a m b i a

February 22, 1990

Dear Jaap!

Thank you for your greetings and good wishes for my recovery, which you have sent. I have just started work again half a day for the beginning and must see, how the doctor will decide in the next weeks.

Wilhelm Damm has asked me to clarify a point of the km-claims in my letter of January 26, 1988, to you. I have given there the frame work of the financing of cars for transport of our employees in the project and I have given the rate for km-allowance of DM 0,42 per km. There was no intention to say anything about the mode of payment. I understand that all the km-claims are paid in kwacha by the Treasurer even though choice of currency was free. Also, there was no such discussion between Mrs. Dupke and yourself in which you indicated the wish for payment of the km-claims in kwacha. -The only exception is Mr. Hossain, it was a special agreement with him at the beginning of his contract for personal reasons.

For us it is important due to the development of the project finances, in which we have given very generous possibilities of re-exchange of kwachas at the end of the contracts, that we make sure, that we have enough foreign exchange left also in cases, when several cars have to be bought and also people return as for example at the end of the current year. Therefore, we have to insist on this regulation

It would have been much easier to clarify this at an early stage, if we would have received us your claim earlier. I completely agree with Wilhems letter of December 14, 1989, that the km-claims must be handed in regularly and in future we will not be in a position to refund amounts which accrued years back, for budget reasons and because of our auditor. I hope you will understand these regulations. - The Treasurer is requested to follow the procedure as mentioned in the letter of December 14, 1989.

Wishing you, Ellen and Eric Jan all the best for the difficult task in Siatwiinda, I remain with best regards,

Yours sincerely!

Dieter Hecker

Dieter Hecker
Director

c.c. Gossner Mission Liaison Office, Lusaka
Gossner Mission Chairman, Nkandabwe
Gossner Mission Treasurer, Nkandabwe

Action

Gossner Mission
 Handjerystrage 19 - 20
 1000 Berlin 41
 West - Germany

Eingegangen

19. Feb. 1990

Erledigt:.....

Subject: outstanding payment of our km-claim and other financial questions

to: Mr. W. Damm / Mrs. B. Dupke,

Thanks for your letter from 14-12-1989. We are happy to have received the payment of the km-claim of our first year of contract. But on your arguments to have the km-claim for the 2nd and 3rd year of contract paid in Kwacha we don't agree. According to our information (statement Mr. D. Hecker 26-1-1988, and team meeting Lochinvar 20-6-1988) we are entitled to receive our km-claim in DM. The issue was discussed in a team meeting held on 18-1-1990. Also the team clearly stated (see minutes) that we could get our km-claim in DM.

The outstanding km-claim so far:

Km-claim J.P.Verweij 2nd year of contract

<u>month</u>	<u>km on duty</u>	<u>km ambulance</u>
1989 May	2487	92
1989 June	2368	-
1989 July	2409	44
1989 August	1700	-
1989 September	2281	139
1989 October	1287	-
1989 November	2448	46
1989 December	2378	-
1990 January	1139	46
total	18497	367

+ = 18864 km

Since our km-allowance 15000 km plus additional for Kanchindu 5200 km is not yet exceeded, the outstanding payment is
 DM 0.42/km x 18864 km = DM 7922.88

The monthly specifications of our km-claim will be sent via

Lusaka office. On your request, we will submit our km-claims on a monthly or two monthly basis to your office. In return we also expect your office to pay our claims with this interval.

Remaining are some outstanding financial questions:

- 1) Our salary strips always make a long journey before they reach us. We would like you to send them regulary straight to our private box: P.O. Box 84, Sinazeze, Zambia. The salary strip 1989-X was not yet received.
- 2) We would like to get some information on how the 'Kaufkraftzuschlag' is calculated, especially the index value for each month from May 1988 and onwards and the 'Bemessungsgrundlage'. Maybe it is useful to mention the index value (%) on each salary strip.
- 3) On the salary strip sometimes 'NZ' is indicated, what does it exactly mean ?
- 4) In August 1988 DM 438.24 was deducted from the loan for the car and our salary. According to our agreement on repayment of the loan the monthly deduction should be DM 400.--
- 5) We would like to know how the '13-gehalt' is calculated.
- 6) When do we receive 'Urlaubsgeld' and what amount ?
- 7) We were surprised to notice that for 1988 and for 1989 18% house rent has been deducted from '13-gehalt' and from 'Urlaubsgeld'. We would like to know whether this is the normal procedure. GRZ provides us only with 12 months per year housing (not 13 months !) and we are also not provided with housing during our holidays.

We hope you can assist us with these financial questions, in order to improve our understanding.

Friendly greetings,

Fam J.P. Verweij
P.O. Box 84
Sinazeze
Zambia

Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij
P.O. Box 84
Sinazeze
Zambia

Rondzendbrief nr. 3

Kanchindu, januari 1990

Beste allemaal,

Sommigen van jullie maakten ons er voorzichtig op attent, dat het alweer een aardig tijdje geleden is dat we onze laatste rondzendbrief schreven. Tja, het lijkt erop dat de grote traagheid, waardoor de gang van zaken in dit land in veel opzichten gekenmerkt wordt, ook vat heeft gekregen op ons. We wilden jullie graag vertellen welk besluit er was genomen over Siatwiinda, het project dat de hoofdmoot van Jaap z'n werk vormt. Maar aangezien we bijna een jaar op dat besluit hebben moeten wachten, schoven we het schrijven van deze brief ook voor ons uit. Gelukkig is nu de kogel door de kerk. We zullen jullie verslag uitbrengen van die ontwikkelingen, en van ons verder reilen en zeilen.

Maar alvorens dat te doen, willen we jullie bedanken voor de geweldige stroom kerst- en nieuwjaarsgroeten, die ons bereikte. Al dat meelevens doet ons goed. Van onze kant wensen wij u ook van harte alle goeds toe voor 1990.

Het werk op de irrigatieprojecten

De periode die verstreken is sinds onze vorige brief, was voor het werk met name een periode van onzekerheid. In januari 1989 was besloten dat de rehabilitatie van Siatwiinda irrigatie niet door kon gaan. Dit omdat het ook na rehabilitatie financieel niet op eigen benen zou kunnen staan. En om dat er ook nog allerlei organisatorische, sociale en technische problemen bestaan, zou het dus het beste zijn om het project maar te sluiten. Van de zijde van de Gossner Mission zag men dit ook wel zo in, en zou men zich nu, na 18 jaar, het liefst terugtrekken van Siatwiinda. Omdat we hier werken in een samenwerkingsverband tussen Gossner Mission en de Zambiaanse overheid, was het dus belangrijk dat ook de overheid zich van de noodzaak tot sluiten van het project zou overtuigen. Er zou een evaluatieteam komen, van het ministerie van landbouw op provinciaal niveau. Het bezoek werd enkele keren uitgesteld, en uiteindelijk kwam het team in mei 1989. Daarna was het wachten op het evaluatierapport. Het duurde wel vier maanden voor het klaar was, maar de inhoud scheen dan ook veelbelovend. De technische mensen in het team zagen nl. ook geen toekomst voor het irrigatieproject, omdat de kosten hoger zijn dan de waarde van de gewassen, die de boeren gezamenlijk produceren.

Als het project gesloten zou worden, zou dat voor mij (Jaap) betekenen dat ik me met regenafhankelijke landbouw, aanleg van dammen, etc. bezig zou kunnen houden, iets wat mijns inziens wel zinvol is, en waarover ik in de vorige rondzendbrief ook schreef.

In alle vergaderingen, die vervolgens plaatsvonden, bleek echter, dat voor de politici (o.a. de Chief van het gebied, die zelf op het irrigatieproject woont), sluiten van het project uitgesloten is.

Uiteindelijk is half december 1989 het volgende "compromis" uit de bus gekomen:

- * De Gossner Mission blijft tot aan het einde van mijn contract aan Siatwiinda verbonden, maar draagt geen financiële verantwoordelijkheid meer.
- * De Zambiaanse overheid stuurt een manager en een landbouwvoorlichter, en gaat het project subsidiëren.
- * Het boerencomité is opgeheven, en in plaats hiervan is een nieuw comité van hoogwaardigheidsbekleders benoemd.
- * Het irrigatieproject wordt gereduceerd tot 6 ha., en alleen de dertig beste boeren mogen blijven. Dertig andere boeren verliezen hun land.
- * In plaats van groente zullen de boeren verplicht tarwe en rijst moeten verbouwen, om markt- en vervoersproblemen te voorkomen.
- * Na twee jaar zal worden bekeken of het project uitgebreid, danwel gesloten moet worden.

Zeer frappant is, dat er nu een zeer strak beleid gevoerd moet gaan worden, iets wat me nog niet zo lang gelden door de Gossner Mission hoogst kwalijk werd genomen. Gelukkig is er nu ook van hun kant, met name van onze collega's, wat meer begrip voor onze situatie.

Met het nieuwe beleid ben ik het niet helemaal eens, omdat voor mij ontwikkelingswerk toch wel iets anders inhoudt dan mensen voorschrijven wat ze moeten doen. En over een toekomstperspectief voor Siatwiinda irrigatieproject ben ik nog steeds zeer pessimistisch, vanwege de financiële, technische en organisatorische problemen.

Maar toch is dit voor ons altijd beter dan het jaar van onzekerheid en onduidelijkheid dat we achter de rug hebben. Nu is eindelijk duidelijk wat er op korte termijn moet gebeuren, en daar heb ik me dan ook met goede moed en nieuwe energie op gestort. Met name het binnenhalen van de benodigde overheidsgelden, het organiseren van het nieuwe comité, de plaatsing van een nieuwe manager, etc., hebben al heel wat energie gekost, maar er zit tenminste weer schot in. Al is het natuurlijk wel de vraag wat er op langere termijn van Siatwiinda zal overblijven.

Nu lijkt het misschien of we ons het afgelopen jaar flink hebben verveeld. Maar niets is minder waar. Naast alle vergaderingen, heb ik me bezig gehouden met alle dagelijkse problemen. In april 1989 werd nl. de landbouwvoorlichter van Siatwiinda overgeplaatst, zonder vervanging, zodat ik tijdelijk zelf min of meer de manager werd. Dit houdt in dat je werkelijk overal achteraan kunt rennen: transport regelen voor gewassen, zaaizaad en materialen voor de werkplaats kopen, etc., etc.. En dat in een land waar bijna niets verkrijgbaar is. Dat betekent heel wat uurtjes achter het stuur. In 1989 reden we zo'n 35.000 km.

Over het werk op Nkandabwe irrigatieproject valt eigenlijk niet zo veel te melden. De boeren werken daar veel beter samen, en het project is zo goed als zelfstandig. Slechts af en toe vraagt men mij om te assisteren. Door de overvloedige regens in het afgelopen regenseizoen, en doordat de boeren zuiniger waren omgesprongen met het beschikbare water, was er genoeg water in het reservoir gedurende de droge tijd en hoefde men niet te pompen.

De reparatie van de kanalen wilde echter niet zo vlotten. Hopelijk kan dit werk binnen afzienbare tijd van start gaan. Hiervoor is het nodig dat er een nieuwe persoon ter plaatse is, om de activiteiten te coördineren. Van regeringszijde is er momenteel een landbouwvoorlichter aanwezig, maar die doet zo goed als niets. De boeren hebben ruim anderhalf jaar geleden al gevraagd om hem over te plaatsen, tot nu toe zonder resultaat. Dergelijke situaties kom je helaas vaker tegen, en die leggen alles lam.

Verder konden we assisteren bij het repareren van een ingestorte put in Kanchindu. Bij deze put wilde een tiental mensen een aantal groentetuintjes aanleggen. Gezamenlijk repareerden ze de put en kapten de struiken eromheen. Helaas rees daarna een meningsverschil over het eigendom van de grond. En zolang dat probleem niet is opgelost, kunnen er geen groenten worden verbouwd.

De economische situatie in Zambia

De economische ontwikkeling in Zambia, is nog steeds niet erg rooskleurig. Het land is zeer sterk afhankelijk van buitenlandse importen, terwijl daar nauwelijks eigen produktie en export tegenover staan. Er is een zeer hoge buitenlandse schuld met een waarde van ongeveer 3,5 maal het Bruto Nationaal Produkt. Het land is dus bankroet. Het gevolg hiervan is een enorme inflatie. Op aandrang van het IMF en de wereldbank werd in juni 1989 de Kwacha (de nationale munteenheid) met 60% gedevalueerd. Een paar weken later werd plotseling door de regering afgekondigd dat iedereen binnen twee weken z'n Kwacha's moest inwisselen bij de bank voor nieuwe biljetten. Boven K 10.000,- (toen ongeveer f 1250,-) kreeg je maar de helft van je geld terug! Gedurende die tijd werden ook de grenzen met het buitenland hermetisch gesloten. Het schijnt dat men op deze manier de miljoenen zwart geld die in omloop waren, en waarvan een groot deel zich in het buitenland zou bevinden (vooral Zaire), probeerde te beteugelen.

Je zult begrijpen dat de chaos compleet was. Overal stonden duizenden mensen in lange rijen voor de bank. Vaak was het nieuwe geld bij de bank allang voor sluitingstijd weer op. In afgelegen gebieden, zoals bij ons, drong voor velen de informatie veel te laat door. Omdat de bank niet naast de deur is (vaak 100 km. ver, of nog meer), en het vervoer zeer slecht en schaars, bleven heel wat mensen met hun oude waardeloze Kwacha's zitten. Dat dit allemaal geslikt werd en er geen revolutie is uitgebroken, heeft ons zeer verbaasd. Maar of dat in de toekomst niet zal gebeuren...? Want het economisch verval gaat nog steeds door, en de onrust onder de bevolking die daardoor getroffen wordt, wordt steeds groter.

Wij met z'n drietjes

We kunnen gelukkig weer vermelden dat het goed met ons gaat. De afgelopen periode was er één met veel spanning, door de onzekerheid waarin we verkeerden. Er was geen doel om naar toe te werken, en we hadden het gevoel dat onze aanwezigheid hier totaal overbodig was. Het gevaar is dan groot dat je bij de pakken neer gaat zitten. Gelukkig is die tijd voorbij, en we proberen nu vol goede moed een nieuwe start te maken. We willen een ieder bedanken die in deze moeilijke periode met

ons heeft meegeleefd. Naar aanleiding van onze vorige rondzendbrief kregen we zeer bemoedigende reacties, die ons de steun gaven die we nodig hadden.

De afgelopen maanden zijn we niet alleen maar met z'n drietjes geweest. Zeven familieleden hebben hun vakantie bij ons doorgebracht (niet allemaal tegelijk, natuurlijk). Het waren gezellige tijden, en we denken er met veel genoegen aan terug. Al het bezoek, en verschillende vakanties, gaven ons de afleiding die we nodig hadden.

En natuurlijk brengt Erik-Jan ook leven in de brouwerij. Op 4 januari heeft hij z'n tweede verjaardag gevierd (ook namens hem bedankt voor alle verjaardagskaarten!). Hij bevindt zich nu in het boom-klim-stadium. Dat wil zeggen, hij klimt erin, maar kan er vervolgens niet alleen uitkomen. Dat bezorgt mij (Ellen) dus soms weleens wat extra werk. Verder heeft hij ook ontdekt dat het prikkeldraad om de tuin niet zo'n onneembare barrière is als hij altijd had gedacht, en dat je er best, net als de hond, onderdoor kunt kruipen. Dus verruimt hij soms zijn blikveld door de rest van Kanchindu te gaan bekijken. Het is dan ook niet meer vanzelfsprekend dat Erik-Jan zich in de tuin bevindt, als hij niet in huis is. En ook dat kost me soms extra werk.

Buiten spelen is favoriet voor Erik-Jan. Maar ook de zandbak op de veranda is leuk, en binnen wordt er gekleurd, "gelezen", en met de duplo gespeeld. Erik-Jan z'n beste vriendinnetje, Orinesi, komt soms mee met Bessie, het meisje dat 's morgens bij ons in huis werkt. Samen hebben ze veel plezier. En verder zijn er natuurlijk altijd kinderen in de buurt om mee te spelen (zeker buiten het hek!). Kortom, Erik-Jan heeft hier een heerlijk leventje, en komt niets tekort.

Met Jaap en mij gaat het ook goed. Jaap heeft, zoals jullie al hebben kunnen lezen, z'n bezigheden op de irrigatieprojecten, en woont de nodige vergaderingen bij. Verder werkt hij ook regelmatig in de tuin, en is manusje-van-alles, als er klusjes zijn in en rondom het huis. Want schilders, timmermannen en loodgieters zijn hier niet zo dik gezaaid. Tenslotte is hij ook nog boodschappenjongen. Als hij voor z'n werk in Choma moet zijn (120 km. hier vandaan), doet hij meteen de boodschappen. Dat gaat voornamelijk om verse produkten, zoals melk en vlees. Omdat bepaalde produkten soms maandenlang niet verkrijgbaar zijn, hebben we van de houdbare artikelen zo'n grote voorraad aangelegd, dat we daarmee de resterende 1½ jaar wel vooruit kunnen.

Sommige mensen vinden het moeilijk om zich voor te stellen wat ik zelf nu precies doe. Aangezien we 's morgens hulp in huis hebben voor de was, het strijken en het schoonhouden van het huis, hoef ik me daar nauwelijks om te bekommeren. Dat is heerlijk, want het klimaat vergt, vooral in de hete tijd, de nodige energie. Van eind oktober tot eind december bijvoorbeeld, steeg het kwik bijna elke dag boven de 40 graden celcius.

Wat me wel bezig houdt, zijn de magen, die regelmatig gevuld willen worden. Dat kost hier veel meer tijd dan in Nederland, omdat je de produkten niet kant en klaar in de winkel vindt. Brood en koek bakken, yoghurt, limonadesiroop, jam en ander broodbeleg maken, en ga zo maar door. Ook brieven schrijven vergt de nodige tijd. Verder naai ik af en toe wat, want kleren zie je hier gewoon verslijten. Af en toe ga ik op visite bij een van onze dorpsgenoten, of men zoekt ons op. We hebben vele vrienden. Toch blijkt het helaas erg moeilijk te zijn om

echte diepgaande contacten te krijgen met de lokale bevolking. We zijn geen deel van hun stam en cultuur, we spreken een andere taal, en verder is ook onze levensstandaard onvergelijkbaar met die van de mensen om ons heen.

We zijn niet de enigen die deze problemen hebben. We horen dezelfde geluiden van collega's en vrienden die ook in Afrikaanse landen werken. Maar dat neemt niet weg dat we het moeilijk blijven vinden, en we beschouwen het zeker als een gemis. Samen met het feit dat we nogal geïsoleerd wonen, zonder andere blanke families in de buurt, veroorzaakt dat weleens een eenzaam gevoel. Dit geldt vooral voor mij, omdat ik nogal aan huis gebonden ben.

Er bestaan nauwelijks mogelijkheden om buitenshuis iets te doen. Er zijn natuurlijk best mogelijkheden om zelf iets op te zetten. Maar het is de vraag of er onder de bevolking een draagvlak is voor de activiteiten die wij als nuttig beschouwen. Door het organiseren van de vrouwen zou er bijv. iets gedaan kunnen worden om verbetering te brengen in hun levensomstandigheden. De vrouwen hier hebben het zwaar. Ze hebben de zorg voor hun (vaak kinderrijke) gezinnen, en werken daarnaast ook op het land. Vaak is het ook nog nodig dat ze wat handel drijven, om geld te verdienen waarvoor ze dan kleren etc. kunnen kopen. Door zich in een club te organiseren, zouden ze van elkaar kunnen leren, en nog meer inkomsten kunnen verwerven. Samen ben je tenslotte altijd sterker. Helaas is er ook onder de vrouwen de mentaliteit om vooral geen eigen initiatief te tonen, en maar af te wachten tot er georganiseerd en uitgedeeld wordt. Men wil best een vrouwenclub, maar dan moet ik die organiseren, en voor materiaal zorgen, met geld van de "mission" natuurlijk. Aangezien we deze mentaliteit juist willen doorbreken, probeer ik, in plaats van zelf het initiatief te nemen, de vrouwen enthousiast te maken om een club te organiseren waarvan ze zelf de ruggegraat vormen. En als 't lukt, word ik ook lid.

Huis en tuin

Ons huis is echt een thuis geworden in de loop van de tijd. Sinds enkele maanden heeft het gammele overheidsmeubilair plaats gemaakt voor onze eigen meubels, die we in Lusaka hebben laten maken. Het is er een stuk gezelliger op geworden. Helaas voelen de kakkerlakken zich ook goed thuis bij ons. Ze lusten graag etensresten, maar als ze die niet vinden, nemen ze ook genoegen met bijv. de rubberen ring van onze snelkookpan, of een lekker t-shirt. Ze lusten alles, behalve gif, schijnt het.

Dan de tuin. Ook daar is van allerlei ongedierte te vinden, zoals sprinkhanen, mieren, termieten, rupsen etc., die zich allemaal tegoed doen aan het groen. Het kost dan ook veel moeite om groenten te verbouwen in de tuin. Maar dankzij alle inspanningen van onze tuinjongens is het resultaat lang niet slecht. Momenteel groeit er mais; pinda's, snijbiet, zoete aardappels, paprika's, tomaten, pompoenplanten, prei, bonen en okra. We hebben twee tuinjongens, Simon en Macrey, die beiden 's morgens werken. Macrey zorgt voor de groentetuin, en Simon voor de vruchtbomen en de kippen, en doet allerlei andere klusjes. Zij houden onze mini-boerderij draaiende. Tot aan het regenseizoen was onze tuin het enige groene plekje in de hele omgeving.

De kerk

Naast het werk zijn we ook betrokken bij de kerkelijke gemeente in Kanchindu. In onze eerste brief schreven we al, dat er elke zondag zondagsschool gehouden werd. Dit was echter van korte duur. De enige zondagsschoolleraar vertrok nl. voor een opleiding naar Livingstone, en toen was het met de zondagsschool gedaan. Het werk rustte kennelijk helemaal op de schouders van deze ene persoon. Nu hadden wij hier natuurlijk meteen in kunnen springen om deze taak over te nemen. maar hoe kan dat als je de taal niet spreekt? Trouwens, wij vinden dat het een taak van de hele gemeente is. Op één van de ledenvergaderingen van de kerk, die meestal na afloop van een kerkdienst plaatsvinden, hebben we voorgesteld om de zondagsschool weer nieuw leven in te blazen. Als de predikant drie à vier mensen uit de gemeente kan vragen om leiding op zich te nemen, dan zouden wij wat op de achtergrond kunnen helpen. De vergadering vond dit wel een goed idee. Zoals gewoonlijk ging er heel wat wachttijd overheen voordat de zondagsschool met drie nieuwe leiders van start ging. Bessie, die ook bij ons in huis werkt, is één van hen.

Iedere zondag is er nu weer zondagsschool met zo'n veertig tot tachtig kinderen. Het aantal kinderen hangt ervan af of er thuis veel werk is waar ze bij moeten helpen. Er is ook nauwelijks materiaal. Vooral het ontbreken van zondagsschoolmateriaal in het Tonga, zien we als een gemis. Vanuit Nederland kregen we een Engelse kinderbijbel en bijbelse platen. Dit zijn goede hulpmiddelen bij het vertellen.

Naast het vertellen van een bijbels verhaal, wordt er veel en enthousiast door de kinderen gezongen. Erik-Jan gaat ook regelmatig mee naar de zondagsschool, en wil dan steeds het versje zingen dat aan het eind gezongen wordt:

"Sunday school is over, we are going home. Good bye, good bye, we are going home".

Begravenissen

In onze vorige rondzendbrief, beloofden we om wat concreter in te gaan op bepaalde aspecten van de cultuur, waarmee we hier te maken hebben. Voor deze keer hebben we het onderwerp "funerals" (begravenissen) gekozen.

Het sterven, de begrafenis, is in het leven van de Tonga's van veel grotere betekenis dan de geboorte. Als er iemand sterft, is dat een gebeurtenis waar de hele samenleving bij betrokken is.

Bijna elke week is er in de buurt van Kanchindu wel een begrafenis, terwijl de bevolking toch echt niet zo groot is. Vaak overlijden nog hele jonge kinderen. Hersenmalaria en ondervoeding zijn enige van de hoofdoorzaken. Om een idee te krijgen: 40% van de kinderen haalt het veertiende levensjaar niet. Ook twee stafmedewerkers op Siatwiinda verloren vorig jaar een kindje, van resp. vier en zeven maanden oud. Het is onvoorstelbaar om dit verdriet mee te maken.

Door de vrouwen wordt luid geklaagd rondom de moeder en het overleden kindje. Steeds meer mensen voegen zich bij de rouwende familie. Het geklaag wordt tot in de verre omtrek gehoord. Ondertussen komen de mannen bij elkaar, om op een termietenheuvel vlak bij het dorp een graf gereed te maken.

Dan volgt de begrafenis. Het lichaam wordt in het graf gelegd, met daarbij alle voorwerpen die van de overledene waren, bijv. kleren en medicijnpotjes. Bij een schoolgaand kind worden zelfs de boeken en schriften meebegraven. Sommige dingen wordt stuk gescheurd of geslagen. Het graf wordt door de familie gevuld met grond, en daarna wast men de handen boven het graf. De traditionele betekenis van veel van deze gebruiken is het voorkomen dat de geest van de overledene terugkomt en kwaad doet. Bij christenen wordt er naast deze traditionele handelingen ook uit de bijbel gelezen en gebeden.

Na de begrafenis blijft de familie (een zeer wijd begrip) nog enige dagen bij elkaar. Ook andere mensen uit de omgeving komen om hun medeleven te tonen. Een funeral duurt ongeveer een week. Naast het begraven van de overledene, zijn er nog drie belangrijke gebeurtenissen.

Op de derde dag wordt er een grote maaltijd bereid. Daarvoor wordt een koe of een geit geslacht. Op de vijfde dag komt men bij elkaar om de doodsoorzaak te achterhalen. Of beter gezegd: wie zit er achter het overlijden? Het geloof in duistere machten en zwarte magie heeft de samenleving hierheel sterk in haar greep. Soms worden er zelfs speciale mensen (witch-finders) ingeschakeld, om de zaak uit te zoeken, en de dader aan te wijzen. Als de dader gevonden is, wordt hem/haar een boete opgelegd in de vorm van vee en geld.

De dood van een vrouw, die in de buurt van Siatwiinda door de bliksem werd getroffen, bleek bijv. het werk te zijn van een man, die vervolgens vier koeien als schadevergoeding aan de familie van de overledene moest betalen! En zo zijn er nog veel meer voorvallen te noemen.

Enige maanden na de begrafenis van een volwassene, vindt er een dodenfeest (budima) plaats. Volgens de traditie wordt bij deze gelegenheid de geest van de overledene toegewezen aan (geërfd door) iemand anders. Deze persoon krijgt dan ook de sociale taken van de overledenen, bijv. de zorg voor de kinderen van een overleden vrouw. En ook een man kan op deze manier welkeens een weduwe als vrouw krijgen.

Tijdens het feest worden er budima-dansen uitgevoerd, vaak door een ingehuurd groep dansers. Ook de hele bevolking loopt te hoop, en doet mee. Er wordt muziek gemaakt met speciale budima-drums en budima-fluiten. Elke danser heeft een fluit (een hoorn van een geit of hert), met een vaste toon. Naast muziek en dans wordt er ook (te)veel gedronken. Een van de eerste keren dat we bij een budima gingen kijken, kwam er plotseling een vrouw op ons af rennen met een speer. We schrokken, want ze leek helemaal in trance. Maar even later schudde ze ons vriendelijk de hand.

Omdat begrafeningen aan de orde van de dag zijn, en de hele samenleving erbij betrokken is, ligt het werk vaak onverwacht stil.

Tenslotte

Het zal u duidelijk geworden zijn, dat onze situatie er positiever voor staat dan toen we onze vorige rondzendbrief schreven. Daar zijn we heel dankbaar voor, en we danken God dat Hij ons heeft geleid. Ook u danken we, voor uw gebed en meeleven.

We vragen u speciaal om God te danken voor Zijn leiding in de moeilijke periode die achter ons ligt. Hij heeft uw en ons gebed verhoord. Blijft u ook bidden voor de mensen om ons heen? Uit het voorafgaande hebt u op kunnen maken dat voor hen het leven in dit land er niet gemakkelijker op wordt.

We besluiten met een hartelijke groet, vanuit een warm, vochtig, en (deze keer) groen Ranchindu!

Jaap, Ellen en Erik-Jan.

Houdt u ons adressenbestand up-to-date?

Geef uw adreswijziging door aan: A. Verweij-Nap
Breeveld 2
3445 BA Woerden
03480-13238.

Ellen & Jaap Verweij
P.O.Box 84

Sinazeze via Choma
ZAMBIA

14.12.1989

Dear Jaap, Dear Ellen and Eric-Jan!

We hope you are fine all together and that you have passed the hot months in good health.

At the beginning of the new rainy season we wish you much strength and patience since it is always a challenge and full of surprises both good ones and also less good ones.

Certainly, we wish you again a very merry Christmas and the Lord's blessings in the up-coming New Year. 1990 will be an important year when Gossner Mission looks back at her two decades of presence in Zambia and of serving the Tonga in the Gwembe Valley. So, much of our work will focus on reviewing what has been achieved since and deciding on the future direction of co-operation within GSDP.

We know and acknowledge that the task you have taken over is not an easy one due to several factors. But we trust that your contribution towards the well-being of the people in your area will also pay out for the whole project. We trust, too, that the steering committee gives you the required backing and guidance when starting new activities in and around Siatwiinda. And we pray that the Lord be with you and gives you the experience of being carried and strengthened.

I understand that the container has been received in Lusaka. So the items ordered from your end hopefully will assist you in your pursuits.

Your letter dating from 2 October 89 has reached our office of late. - Brigitte is trying to get your household goods insured although the belated submission of your list causes some difficulties.

As to the km-claims I must say that this is the first such claim which reached the Berlin office. In fact, it may be that previous mail has got lost which happens now and then. We were surprised to receive your km-claims dating back to the beginning of your service in Kanchindu/Siatwiinda in May 88. For reasons of administration and annual budget it is not usual to accumulate such monthly claims and submit them after such a long period. You will surely understand that this has put us in a difficult position.

In addition, there is no clear evidence or written notification that your km-claims should be paid in Europe. I certainly recall your remark during my last visit when you said that this had been agreed upon. But when, and with whom and where is it laid down? I discussed this issue with Mr. Hecker in his home and he could not confirm such an agreement. Only one remark is made in a letter of 26.01.88 from Mr. Hecker to yourself where the level of the km-allowance is mentioned: "...the km-allowance which is paid at a rate of DM 0,42/km." But this is just a general information given in connexion with the financing of your car, isn't it? All contract holders receive this information before entering into contract-agreement with us. And you certainly recall our discussions in the team meetings where it was acknowledged that all colleagues will be paid their km-allowances from the project. The only exception would be Lina and Belayet because of the different kind of their contracts, because of the lower standard of living in their home country and need for very special and expensive treatments for Lupina.

Now, in order to come to a conclusion in terms of a compromise and to relieve the current budget in Zambia, it has been decided that Gossner Mission will pay you DM 7.752,12 in German Marks covering your claim for the first year of contract. The following claims as of May 1989 are to be born from the project account in Zambia, i.e. in local currency. With this decision, also equal treatment is introduced in this area which is in the interest of the team as well as our office and the Zambia Committee. Gisela, Ulrich and Haja have been informed about this decision and your claims as of May 89 have been returned to the Liaison Office. - Please make sure that in future all km-claims are submitted regularly on a monthly or at least two-monthly basis! We will discuss a deadline after which the title of claiming for km-allowance will lapse.

More and more Mr. Hecker seems to recover. Thus, all of us are very happy about the development and full of gratitude. - Only, our new secretary Mrs. Jaeger is sick for some weeks but we hope she will soon be strong enough and healthy again to fill this gap in the office.

All the best to you -
Yours

(W. Damm)
Secretary for Zambia

cc: Gossner Mission Liaison Office, Lusaka
Gossner Mission Chairman, Nkandabwe

Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij
P.O. Box 84
Sinazeze
Zambia

Rondzendbrief nr. 2

Kanchindu, april 1989.

Beste familie, vrienden en gemeenteleden,

Al verschillende keren zijn we begonnen met het schrijven van een rondzendbrief, maar steeds kwamen we niet verder dan de inleiding. Ondertussen zijn er al heel wat maanden verstreken sinds onze vorige brief, en er is ook heel wat gebeurd. We zullen proberen het een en ander weer te geven.

Maar eerst willen we jullie bedanken voor alle brieven en kaarten die we steeds weer ontvangen. De hoeveelheid is zo overstelpend, dat het moeilijk is om alle brieven persoonlijk te beantwoorden. Maar we doen ons best. Met deze rondzendbrief hopen we een wat breder publiek te bereiken, al is het natuurlijk wat minder persoonlijk.

Afwisseling van seizoenen

Na de hete droge periode van september tot november, met temperaturen rond de 40°C, kwamen we in de hete natte periode terecht. Ook dit seizoen is nu achter de rug, en we zijn nu in de winter beland: de koele droge periode.

De afgelopen maanden is er hier uitzonderlijk veel regen gevallen: meer dan in Nederland in een heel jaar. Het regende soms dagen achter elkaar, en af en toe viel er meer dan 100 mm. per dag. Dit brengt heel wat teweeg.

Stoffige zandwegen veranderen in modderpoelen. Diepe sporen blijven achter van de auto's die er zich doorheen worstelen. De rivierbeddingen staan niet langer droog. Na een fikse regenbui veranderen de rivieren in kolkende stromen, die met geweld over de bruggen heenstorten. Bruggen worden weggespoeld. In korte tijd ontstaan diepe geulen. De (vruchtbare) grond wordt met het water meegevoerd. Vooral op plaatsen waar bos is gekapt of waar wegen zijn aangelegd, is de erosie het ergst.

De dorpen rond Kanchindu en zuidelijker daarvan, zijn min of meer van de buitenwereld afgesloten. Transport van mealie meal (maismeel) is door slechte wegen problematisch. De vorig jaar geoogste mais raakt bij de meeste mensen in het regenseizoen op. Er wordt honger geleden in deze periode, juist wanneer er op het gebied van de landbouw veel werk te doen is.

Landbouw

In Nederland denk je bij het woord 'landbouw' aan grote boerenbedrijven. Hier is werkelijk iedereen boer. Het hoofd van de school, de dominee, allemaal bebouwen ze stukken land. De salarissen zijn laag, dus is het noodzakelijk via de landbouw voedsel of extra inkomsten te verwerven, om in het levensonderhoud te kunnen voorzien.

Eind oktober begon men het land in gereedheid te brengen, in afwachting van de komende regens. Eerst werden overal de doornstruiken gekapt, die het gebied z'n doods uiterlijk gaven. In november, na de eerste regens, begon men met ploegen. De rijkere boeren het eerst, daarna de armere boeren, die een ploeg en ossen moesten lenen of huren.

Het voornaamste gewas dat rond Kanchindu verbouwd wordt, is mais. Daarnaast verbouwt men meer en meer katoen, dat inkomsten in geld oplevert.

De algemene indruk die je krijgt van de verbouwde gewassen is bedroevend. Er wordt vaak lokaal zaaizaad gebruikt, en het gebruik van (kunst)mest is niet algemeen. Eén van de redenen is, dat men het officiële zaaizaad en de kunstmest niet kan betalen. Maar vaak is het ook niet eens aanwezig. Verbetering van voorlichting aan de boeren, kredietvoorziening, en andere voor de landbouw noodzakelijke diensten zijn zeker nodig om in de toekomst de kans op betere oogsten te vergroten.

Wat heeft dit verhaal over regenafhankelijke landbouw nu te maken met de irrigatieprojecten waar Jaap werkt?

Het landbouwsysteem van de Tonga's wordt gekenmerkt door het vermijden van risico's. De kans op een misoogst is groot (vanwege vraat, droogte of juist overstromingen), en daarom investeert men zo weinig mogelijk geld en tijd in een stuk land.

Bij een irrigatieproject met pompen zijn de lopende kosten hoog. Er is dus een intensieve bebouwing van de grond vereist, met hoge investeringen voor zaai- en pootgoed, kunstmest, etc., om een hoge opbrengst te krijgen. Het is dus begrijpelijk dat een irrigatieproject niet zonder problemen zal functioneren binnen de bestaande sociaal-economische structuur.

Siatwiinda Irrigatieproject

Misschien is het goed om te vertellen wat er het afgelopen half jaar op het irrigatieproject Siatwiinda is gebeurd.

Jullie kunnen je misschien uit de vorige rondzendbrief herinneren dat er in het droge, koele seizoen voornamelijk tomaten werden verbouwd, wat de nodige transportproblemen met zich meebracht. Maar het grootste gedeelte van het irrigatieproject lag braak. Dit kwam gedeeltelijk doordat de pootaardappelen in Zambia waren uitverkocht, maar de voornaamste reden was wel de geringe interesse van de meeste boeren.

In augustus plantte nog een aantal boeren okra, maar in september was het met alle gewassen gedaan: een kudde van ongeveer honderd koeien en tweehonderd geiten graasde de irrigatie af. Het hekwerk rond het project was kapot, en de boeren waren niet bereid om het gezamenlijk te repareren.

De boeren hebben zo'n beetje de opvatting dat de Gossner Mission en de Zambiaanse overheid overal maar voor moeten zorgen. Deze houding is waarschijnlijk gegroeid doordat men nu al jaren lang alles gratis heeft gekregen, zonder er zelf verantwoordelijkheid voor te dragen. Misschien lijden er wel meer zendingsprojecten aan dit euvel....

Ook financieel ging het allemaal niet zo best. Slechts enkele boeren betaalden de waterbelasting, hun bijdrage aan de lopende kosten van het project. Ruim 95% van die kosten moest daardoor door de Gossner Mission en de Zambiaanse overheid worden betaald. Naast de eerder genoemde problemen, waren er ook nog de nodige technische moeilijkheden o.a. met de pompen.

Ondanks alle problemen ging in oktober het rijstprogramma van start. Opnieuw vormde het schoonmaken van de kanalen een struikelblok. Aan ruim één derde deel van de boeren werd het stuk grond op het irrigatieproject ontnomen, omdat men er niet in slaagde dit op tijd te doen. Na drie weken oponthoud leek alles goed te gaan. Er werd geploegd, en de zaaibedden voor de rijst werden in gereedheid gebracht. Toen begonnen de regens, en.... weg waren alle boeren, vertrokken naar hun velden buiten het irrigatieproject, voor de reeds eerder genoemde regenafhankelijke landbouw. Momenteel staat op 10% van het project rijst, de overige 90% is overwoekerd met gras.

Ondanks alle tegenslagen ging het maken van de plannen voor het herstel van het irrigatieproject gewoon door. De plaats van de nieuwe pijpleiding moest bepaald worden, en daarvoor is Jaap in december en januari aan het landmeten geweest.

Eind december werd bekend dat het geld voor het herstel van Siatwiinda, DM 1.245.000.-, in principe beschikbaar werd gesteld door de Duitse regering. Eerlijk gezegd waren wij daar helemaal niet zo blij mee, omdat ervaringen van het voorafgaande half jaar ons deden vermoeden dat het weggegooid geld zou zijn. En met de huidige mentaliteit van de boeren valt het te betwijfelen of Siatwiinda irrigatieproject ooit op eigen benen zal staan.

In januari kwam er een delegatie op bezoek van de Duitse instantie die de rehabilitatie van Siatwiinda zou gaan uitvoeren. De plannen werden toen nog eens grondig doorgenomen,

en gezien de economische en technische problemen is toen alsnog besloten om de rehabilitatie van Siatwiinda niet door te laten gaan.

Momenteel zijn er plannen om samen met de Zambiaanse overheid het irrigatieproject sinds de start in 1970 te evalueren, zodat er een besluit genomen kan worden over wat er nu met Siatwiinda moet gebeuren. Dit zou er zelfs toe kunnen leiden dat het irrigatieproject gesloten wordt.

Om niet in mineur te eindigen, kunnen we berichten dat het met het irrigatieproject Nkandabwe wel goed gaat. Het afgelopen jaar repareerden de boeren vrijwel zelfstandig het aanvoerkanaal van het reservoir naar het project. Hopelijk komen dit jaar de andere kanalen in het project aan de beurt.

Met de onzekerheid over de toekomst van Siatwiinda, is ook het leeuwenandeel van Jaap z'n werk op losse schroeven komen te staan. Het is nog niet duidelijk wat hij zou moeten gaan doen wanneer Siatwiinda gesloten zou worden. Misschien zou hij zich kunnen concentreren op kleinschalige watervoorziening, zoals de bouw van putten voor drinkwater, en de aanleg van reservoirs voor vee en irrigatie. Verder zou er aan de regenafhankelijke landbouw ook nog heel wat verbeterd kunnen worden.

Thuis

Met onszelf gaat het momenteel redelijk goed. We zijn ons hier in Kanchindu thuis gaan voelen, en we hebben vrienden gekregen. We zijn goed gezond, en we hebben elke dag weer eten, iets wat hier niet bepaald vanzelfsprekend is. We hebben de hete tijd goed doorstaan, en gaan nu vol goede moed de winter tegemoet. Samengevat: we zijn aardig geacclimatiseerd hier.

Toch hebben we ook een hele moeilijke tijd achter de rug. Soms moesten er op het irrigatieproject wel eens maatregelen genomen worden die niet zo leuk waren voor de boeren. Ze waren immers geen regels gewend, en konden doen wat ze wilden. Met de komst van Jaap was dat tijdperk voorbij. Toch leek men de redelijkheid wel in te zien van de regels die samen met het boerencommitteee en de chieft werden opgesteld. Maar de kwaadsprekerij van één persoon, die zich in zijn bevoegdheden aangetast voelde, deed z'n werk.

De Gossner Mission, bang voor verlies van eigen naam, nam de klachten over en voegde er nog ettelijke aan toe. Ontslag werd aangeboden, en na twee dagen weer ingetrokken, met de mededeling dat men ons nog een kans wilde geven.

Misschien kunnen jullie je een beetje indenken hoe we ons voelden. Het werk op het irrigatieproject is nooit gemakkelijk geweest: het valt niet mee om uit puinhopen weer iets op te bouwen. Toch hadden we het gevoel dat we terrein wonnen, dat het beter ging. Dat idee hebben we trouwens nog steeds. Natuurlijk moeten er bepaalde problemen overwonnen worden, we hadden ook niet anders verwacht. Maar wáár je al op voorbereid wordt tijdens voorbereidingscursussen voor de tropen (o.a. cultuurcrises), problemen met de organisatie waarvoor je uitgezonden wordt, komen daar niet in voor. En dat is dan ook het meest tegengevallen. Er werd van de kant van Gossner Mission geen vinger voor ons uitgestoken. Wel werd er een beschuldigende vinger naar ons uitgestoken, zonder dat men van de juiste achtergronden van de situatie op de hoogte was. Niet alleen het functioneren van Jaap binnen zijn werk werd aan de kaak gesteld, men schroomde zelfs niet om zijn functioneren binnen ons gezin te bekritisieren.

Het hele gebeuren heeft ons veel pijn gedaan, en we hebben ons vaak vertwijfeld afgevraagd of we hier wel zouden blijven. Maar in de wetenschap dat we hier niet voor onszelf gekomen zijn, maar met een opdracht, is het mogelijk om door te gaan. God wil ons daarin leiden.

Tijdens deze moeilijke periode hebben we veel steun ontvangen van de Zambianen, zowel van de kant van het project, als van onze burens en vrienden in Kanchindu. Dat heeft ons heel er goed gedaan, en ons het gevoel gegeven dat wij er, wat hen betreft, bij horen.

Ondanks alle narigheid waren er gelukkig genoeg dingen die ons de nodige afleiding bezorgden, en waar we steeds opnieuw van genieten.

We beleven nog steeds veel plezier aan onze eigen tuin. Jaap heeft met de ossenploeg een stuk grond omgeploegd, waar nu mais, sorghum en zonnebloemen groeien. In een ander deel van de tuin staan pinda's, die bijna geoogst kunnen worden. Aan de tomaten- en paprikaplanten komen de eerste vruchten, terwijl de aardappels pas gepoot zijn. Helaas hebben we nog weinig groente. Alleen de andijvie heeft het overleefd, dat lusten de insecten blijkbaar niet. In de regentijd groeien nl. niet alleen het gras en de gewassen, ook de aanwas van insecten is enorm. Sprinkhanen, krekels en andere insecten, vaak van enorm formaat, eten in een mum van tijd de kleine groenteplantjes op. Ook de hoge temperaturen zijn ongunstig voor het verbouwen van groente. In de regentijd was het dan ook erg moeilijk om steeds weer aan groente te komen.

Voor de lokale bevolking is het echt een 'struggle for life' in deze periode. De oude voorraden mais zijn op, de nieuwe oogst moet nog komen. Er is weinig aanvoer van mealie meal, want de wegen zijn slecht. Groente is er alleen in de stad, en die is onbetaalbaar voor de armere bevolking. Uren wordt er gezocht naar eetbare blaadjes van wilde planten. Vlees, vis en kip zijn wel verkrijgbaar, maar dat zijn dure producten. Men lijdt honger. De weerstand neemt af, en ziektes steken de kop op.

Economisch gaat het met Zambia nog steeds bergafwaarts. De inflatie in 1988 was ongeveer 60%. Bepaalde essentiële goederen zijn schaars. De subsidies op maismeel zijn afgeschaft, waardoor per 1 januari de prijs van een zak mealie meal verdrievoudigd werd. De levensstandaard van de Zambianen gaat omlaag. De bevolking begint meer en meer te klagen. We vragen ons af hoe lang het nog zo door zal gaan.

Hoewel de virussen die hier in de regentijd rondwaren, niet ongemerkt aan ons voorbij zijn gegaan, zijn we gelukkig in het algemeen goed gezond. Erik-Jan ziet eruit als Hollands welvaren. Het is nog steeds een stevig kereltje. Hij lust alles, en dan nog het liefst in grote hoeveelheden. Hoewel hij tijdens de maaltijden bepaald niet weinig eet, lust hij tussendoor best nog wel een maiskolf, een stuk watermeloen of een grapefruit. Z'n gewicht is dan ook zodanig, dat Ellen het niet meer zo aantrekkelijk vindt om hem op haar rug te dragen. Maar gelukkig kan hij sinds zijn eerste verjaardag lopen. Klimmen en rennen zijn nu zijn favoriete bezigheden. Daarnaast houdt hij ook van kletsen. Hij kent al heel wat woorden in het Nederlands, Engels en Citonga. Hopelijk kan hij over een poosje het Citonga voor ons vertalen, want wij hebben nog steeds veel moeite met die taal.

Erik-Jan is erg geliefd bij de mensen hier. Zo is het vaak erg gemakkelijk om contacten te leggen. Erik-Jan komt overal, en wij dus ook. Via de kerkelijke gemeente hebben we ook veel mensen leren kennen, en vrienden gekregen. Dat hebben we vooral bewust ervaren in de moeilijke periode die we achter de rug hebben. Er werd ook hier met ons meegeleefd en voor ons gebeden.

We voelen ons goed thuis in de kerkelijke gemeente hier. We ervaren het als een vrijrijking om hier de tradities en geloofsbeleving binnen de kerk te leren kennen.

Tenslotte

De afgelopen periode was er een met veel ups en downs. Het is niet altijd even gemakkelijk om hier te leven als 'vreemde', tussen mensen met een andere taal, een andere cultuur en totaal andere levensomstandigheden. Extra eenzaam voel je je, als je dan ook nog problemen krijgt met de mensen die je tot je eigen cultuur rekent.

Toch zijn we dankbaar dat we hier mogen leven en werken. Het is voor ons een periode waarin we steeds opnieuw weer verrassende ontdekkingen doen. We leren de mensen hier begrijpen en waarderen. Hun cultuur, die evenals alle andere culturen positieve en negatieve kanten heeft, wordt levend. Hierdoor zien we ook onze eigen cultuur in een ander daglicht. Niet meer alles is zo vanzelfsprekend als het vroeger wel leek.

In de volgende rondzendbrieven die we hopen te schrijven (met wat meer regelmaat dan tot nu toe het geval was, hopelijk!), willen we daar wat concreter op in gaan.

Tot de volgende brief dus!

Heel hartelijke groeten van

Jaap Ellen

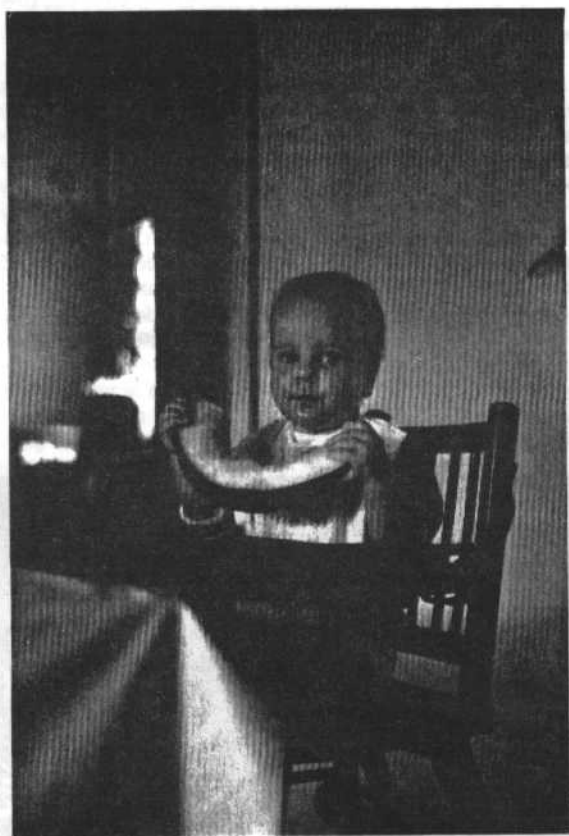
en Erik-Jan Verweij

Bidt en dankt u met ons mee? We vragen uw voorbede voor:

- * Onderlinge samenwerking. Goede relaties met alle mensen waarmee we werken.
- * De economische situatie van Zambia. De bevolking die gebrek lijdt.
- * Gezondheid. Voor de Zambianen, en ook voor ons.
- * De kerkelijke gemeente in Kanchindu.

Adreswijzigingen graag doorgeven aan: Fam. H. Verweij
Breeveld 2
3445 BA Woerden
03480 - 13238

Wilhelm, the translation will follow.

dienst over grenzen

rondzendbrief

van : Jaap, Ellen en Erik-Jan Verweij
P.O.Box 84
Sinazeze
Zambia

DOG-nummer R* 46/89
Rondzendbrief nr. 2
Ontvanger: 26 juni 1989

interne uitgave van Dienst Over Grenzen, Zusterplein 22^B, 3700 AD Zeist, tel. 03404-24884
gehele of gedeeltelijke overname van de brief is toegestaan onder bronvermelding

Kanchindu, april 1989.

Beste familie, vrienden en gemeenteleden,

Al verschillende keren zijn we begonnen met het schrijven van een rondzendbrief, maar steeds kwamen we niet verder dan de inleiding. Ondertussen zijn er al heel wat maanden verstreken sinds onze vorige brief, en er is ook heel wat gebeurd. We zullen proberen het een en ander weer te geven.

Maar eerst willen we jullie bedanken voor alle brieven en kaarten die we steeds weer ontvangen. De hoeveelheid is zo overstelpend, dat het moeilijk is om alle brieven persoonlijk te beantwoorden. Maar we doen ons best. Met deze rondzendbrief hopen we een wat breder publiek te bereiken, al is het natuurlijk wat minder persoonlijk.

Afwisseling van seizoenen

Na de hete droge periode van september tot november, met temperaturen rond de 40°C, kwamen we in de hete natte periode terecht. Ook dit seizoen is nu achter de rug, en we zijn nu in de winter beland: de koele droge periode.

De afgelopen maanden is er hier uitzonderlijk veel regen gevallen: meer dan in Nederland in een heel jaar. Het regende soms dagen achter elkaar, en af en toe viel er meer dan 100 mm. per dag. Dit brengt heel wat teweeg.

Stoffige zandwegen veranderen in modderpoelen. Diepe sporen blijven achter van de auto's die er zich doorheen worstelen. De rivierbeddingen staan niet langer droog. Na een fikse regenbui veranderen de rivieren in kolkende stromen, die met geweld over de bruggen heenstorten. Bruggen worden weggespoeld. In korte tijd ontstaan diepe geulen. De (vruchtbare) grond wordt met het water meegevoerd. Vooral op plaatsen waar bos is gekapt of waar wegen zijn aangelegd, is de erosie het ergst.

De dorpen rond Kanchindu en zuidelijker daarvan, zijn min of meer van de buitenwereld afgesloten. Transport van mealie meal (maismeel) is door slechte wegen problematisch. De vorig jaar geoogste mais raakt bij de meeste mensen in het regenseizoen op. Er wordt honger geleden in deze periode, juist wanneer er op het gebied van de landbouw veel werk te doen is.

Landbouw

In Nederland denk je bij het woord 'landbouw' aan grote boerenbedrijven. Hier is werkelijk iedereen boer. Het hoofd van de school, de dominee, allemaal bebouwen ze stukken land. De salarissen zijn laag, dus is het noodzakelijk via de landbouw voedsel of extra inkomsten te verwerven, om in het levensonderhoud te kunnen voorzien.

Eind oktober begon men het land in gereedheid te brengen, in afwachting van de komende regens. Eerst werden overal de doornstruiken gekapt, die het gebied z'n doods uiterlijk gaven. In november, na de eerste regens, begon men met ploegen. De rijkere boeren het eerst, daarna de armere boeren, die een ploeg en ossen moesten lenen of huren.

Het voornaamste gewas dat rond Kanchindu verbouwd wordt, is mais. Daarnaast verbouwt men meer en meer katoen, dat inkomsten in geld oplevert.

De algemene indruk die je krijgt van de verbouwde gewassen is bedroevend. Er wordt vaak lokaal zaaizaad gebruikt, en het gebruik van (kunst)mest is niet algemeen. Eén van de redenen is, dat men het officiële zaaizaad en de kunstmest niet kan betalen. Maar vaak is het ook niet eens aanwezig. Verbetering van voorlichting aan de boeren, kredietvoorziening, en andere voor de landbouw noodzakelijke diensten zijn zeker nodig om in de toekomst de kans op betere oogsten te vergroten.

Bingegangen

13. Nov. 1989

Erledigt:.....

Wat heeft dit verhaal over regenafhankelijke landbouw nu te maken met de irrigatieprojecten waar Jaap werkt?

Het landbouwsysteem van de Tonga's wordt gekenmerkt door het vermijden van risico's. De kans op een misoogst is groot (vanwege vraat, droogte of juist overstromingen), en daarom investeert men zo weinig mogelijk geld en tijd in een stuk land.

Bij een irrigatieproject met pompen zijn de lopende kosten hoog. Er is dus een intensieve bebouwing van de grond vereist, met hoge investeringen voor zaai- en pootgoed, kunstmest, etc., om een hoge opbrengst te krijgen. Het is dus begrijpelijk dat een irrigatieproject niet zonder problemen zal functioneren binnen de bestaande sociaal-economische structuur.

Siatwiinda Irrigatieproject

Misschien is het goed om te vertellen wat er het afgelopen half jaar op het irrigatieproject Siatwiinda is gebeurd.

Jullie kunnen je misschien uit de vorige rondzendbrief herinneren dat er in het droge, koele seizoen voornamelijk tomaten werden verbouwd, wat de nodige transportproblemen met zich meebracht. Maar het grootste gedeelte van het irrigatieproject lag braak. Dit kwam gedeeltelijk doordat de pootaardappelen in Zambia waren uitverkocht, maar de voornaamste reden was wel de geringe interesse van de meeste boeren.

In augustus plantte nog een aantal boeren okra, maar in september was het met alle gewassen gedaan: een kudde van ongeveer honderd koeien en tweehonderd geiten graasde de irrigatie af. Het hekwerk rond het project was kapot, en de boeren waren niet bereid om het gezamenlijk te repareren.

De boeren hebben zo'n beetje de opvatting dat de Gossner Mission en de Zambiaanse overheid overal maar voor moeten zorgen. Deze houding is waarschijnlijk gegroeid doordat men nu al jaren lang alles gratis heeft gekregen, zonder er zelf verantwoordelijkheid voor te dragen. Misschien lijden er wel meer zendingsprojecten aan dit euvel....

Ook financieel ging het allemaal niet zo best. Slechts enkele boeren betaalden de waterbelasting, hun bijdrage aan de lopende kosten van het project. Ruim 95% van die kosten moest daardoor door de Gossner Mission en de Zambiaanse overheid worden betaald. Naast de eerder genoemde problemen, waren er ook nog de nodige technische moeilijkheden o.a. met de pompen.

Ondanks alle problemen ging in oktober het rijstprogramma van start. Opnieuw vormde het schoonmaken van de kanalen een struikelblok. Aan ruim één derde deel van de boeren werd het stuk grond op het irrigatieproject ontnomen, omdat men er niet in slaagde dit op tijd te doen. Na drie weken oponthoud leek alles goed te gaan. Er werd geploegd, en de zaaibedden voor de rijst werden in gereedheid gebracht. Toen begonnen de regens, en.... weg waren alle boeren, vertrokken naar hun velden buiten het irrigatieproject, voor de reeds eerder genoemde regenafhankelijke landbouw. Momenteel staat op 10% van het project rijst, de overige 90% is overwoekerd met gras.

Ondanks alle tegenslagen ging het maken van de plannen voor het herstel van het irrigatieproject gewoon door. De plaats van de nieuwe pijpleiding moest bepaald worden, en daarvoor is Jaap in december en januari aan het landmeten geweest.

Eind december werd bekend dat het geld voor het herstel van Siatwiinda, DM 1.245.000.--, in principe beschikbaar werd gesteld door de Duitse regering. Eerlijk gezegd waren wij daar helemaal niet zo blij mee, omdat ervaringen van het voorafgaande half jaar ons deden vermoeden dat het weggegooid geld zou zijn. En met de huidige mentaliteit van de boeren valt het te betwijfelen of Siatwiinda irrigatieproject ooit op eigen benen zal staan.

In januari kwam er een delegatie op bezoek van de Duitse instantie die de rehabilitatie van Siatwiinda zou gaan uitvoeren. De plannen werden toen nog eens grondig doorgenomen,

en gezien de economische en technische problemen is toen alsnog besloten om de rehabilitatie van Siatwiinda niet door te laten gaan.

Momenteel zijn er plannen om samen met de Zambiaanse overheid het irrigatieproject sinds de start in 1970 te evalueren, zodat er een besluit genomen kan worden over wat er nu met Siatwiinda moet gebeuren. Dit zou er zelfs toe kunnen leiden dat het irrigatieproject gesloten wordt.

Om niet in mineur te eindigen, kunnen we berichten dat het met het irrigatieproject Nkandabwe wel goed gaat. Het afgelopen jaar repareerden de boeren vrijwel zelfstandig het aanvoerkanaal van het reservoir naar het project. Hopelijk komen dit jaar de andere kanalen in het project aan de beurt.

Met de onzekerheid over de toekomst van Siatwiinda, is ook het leeuwenaandeel van Jaap z'n werk op losse schroeven komen te staan. Het is nog niet duidelijk wat hij zou moeten gaan doen wanneer Siatwiinda gesloten zou worden. Misschien zou hij zich kunnen concentreren op kleinschalige watervoorziening, zoals de bouw van putten voor drinkwater, en de aanleg van reservoirs voor vee en irrigatie. Verder zou er aan de regenafhankelijke landbouw ook nog heel wat verbeterd kunnen worden.

Thuls

Met onszelf gaat het momenteel redelijk goed. We zijn ons hier in Kanchindu thuis gaan voelen, en we hebben vrienden gekregen. We zijn goed gezond, en we hebben elke dag weer eten, iets wat hier niet bepaald vanzelfsprekend is. We hebben de hete tijd goed doorstaan, en gaan nu vol goede moed de winter tegemoet. Samengevat: we zijn aardig geacclimatiseerd hier.

Toch hebben we ook een hele moeilijke tijd achter de rug. Soms moesten er op het irrigatieproject wel eens maatregelen genomen worden die niet zo leuk waren voor de boeren. Ze waren immers geen regels gewend, en konden doen wat ze wilden. Met de komst van Jaap was dat tijdperk voorbij. Toch leek men de redelijkheid wel in te zien van de regels die samen met het boerencommittee en de chieft werden opgesteld. Maar de kwaadsprekerij van één persoon, die zich in zijn bevoegdheden aangetast voelde, deed z'n werk.

De Gossner Mission, bang voor verlies van eigen naam, nam de klachten over en voegde er nog ettelijke aan toe. Ontslag werd aangeboden, en na twee dagen weer ingetrokken, met de mededeling dat men ons nog een kans wilde geven.

Misschien kunnen jullie je een beetje indenken hoe we ons voelden. Het werk op het irrigatieproject is nooit gemakkelijk geweest: het valt niet mee om uit puinhopen weer iets op te bouwen. Toch hadden we het gevoel dat we terrein wonnen, dat het beter ging. Dat idee hebben we trouwens nog steeds. Natuurlijk moeten er bepaalde problemen overwonnen worden, we hadden ook niet anders verwacht. Maar wáár je al op voorbereid wordt tijdens voorbereidingscursussen voor de tropen (o.a. cultuurcrises), problemen met de organisatie waarvoor je uitgezonden wordt, komen daar niet in voor. En dat is dan ook het meest tegengevallen. Er werd van de kant van Gossner Mission geen vinger voor ons uitgestoken. Wel werd er een beschuldigende vinger naar ons uitgestoken, zonder dat men van de juiste achtergronden van de situatie op de hoogte was. Niet alleen het functioneren van Jaap binnen zijn werk werd aan de kaak gesteld, men schroomde zelfs niet om zijn functioneren binnen ons gezin te bekritisieren.

Het hele gebeuren heeft ons veel pijn gedaan, en we hebben ons vaak vertwijfeld afgevraagd of we hier wel zouden blijven. Maar in de wetenschap dat we hier niet voor onszelf gekomen zijn, maar met een opdracht, is het mogelijk om door te gaan. God wil ons daarin leiden.

Tijdens deze moeilijke periode hebben we veel steun ontvangen van de Zambianen, zowel van de kant van het project, als van onze burens en vrienden in Kanchindu. Dat heeft ons heel er goed gedaan, en ons het gevoel gegeven dat wij er, wat hen betreft, bij horen.

Ondanks alle narigheid waren er gelukkig genoeg dingen die ons de nodige afleiding bezorgden, en waar we steeds opnieuw van genieten.

We beleven nog steeds veel plezier aan onze eigen tuin. Jaap heeft met de ossenploeg een stuk grond omgeploegd, waar nu mais, sorghum en zonnebloemen groeien. In een ander deel van de tuin staan pinda's, die bijna geoogst kunnen worden. Aan de tomaten- en paprikaplanten komen de eerste vruchten, terwijl de aardappels pas gepoot zijn. Helaas hebben we nog weinig groente. Alleen de andijvie heeft het overleefd, dat lusten de insekten blijkbaar niet. In de regentijd groeien nl. niet alleen het gras en de gewassen, ook de aanwas van insekten is enorm. Sprinkhanen, krekels en andere insekten, vaak van enorm formaat, eten in een mum van tijd de kleine groenteplantjes op. Ook de hoge temperaturen zijn ongunstig voor het verbouwen van groente. In de regentijd was het dan ook erg moeilijk om steeds weer aan groente te komen.

Voor de lokale bevolking is het echt een 'struggle for life' in deze periode. De oude voorraden mais zijn op, de nieuwe oogst moet nog komen. Er is weinig aanvoer van mealie meal, want de wegen zijn slecht. Groente is er alleen in de stad, en die is onbetaalbaar voor de armere bevolking. Uren wordt er gezocht naar eetbare blaadjes van wilde planten. Vlees, vis en kip zijn wel verkrijgbaar, maar dat zijn dure produkten. Men lijdt honger. De weerstand neemt af, en ziektes steken de kop op.

Economisch gaat het met Zambia nog steeds bergafwaarts. De inflatie in 1988 was ongeveer 60%. Bepaalde essentiële goederen zijn schaars. De subsidies op maismeel zijn afgeschaft, waardoor per 1 januari de prijs van een zak mealie meal verdrievoudigd werd. De levensstandaard van de Zambianen gaat omlaag. De bevolking begint meer en meer te klagen. We vragen ons af hoe lang het nog zo door zal gaan.

Hoewel de virussen die hier in de regentijd rondwaren, niet ongemerkt aan ons voorbij zijn gegaan, zijn we gelukkig in het algemeen goed gezond. Erik-Jan ziet eruit als Hollands welvaren. Het is nog steeds een stevig kereltje. Hij lust alles, en dan nog het liefst in grote hoeveelheden. Hoewel hij tijdens de maaltijden bepaald niet weinig eet, lust hij tussendoor best nog wel een maiskolf, een stuk watermeloen of een grapefruit. Z'n gewicht is dan ook zodanig, dat Ellen het niet meer zo aantrekkelijk vindt om hem op haar rug te dragen. Maar gelukkig kan hij sinds zijn eerste verjaardag lopen. Klimmen en rennen zijn nu zijn favoriete bezigheden. Daarnaast houdt hij ook van kletsen. Hij kent al heel wat woorden in het Nederlands, Engels en Citonga. Hopelijk kan hij over een poosje het Citonga voor ons vertalen, want wij hebben nog steeds veel moeite met die taal.

Erik-Jan is erg geliefd bij de mensen hier. Zo is het vaak erg gemakkelijk om contacten te leggen. Erik-Jan komt overal, en wij dus ook. Via de kerkelijke gemeente hebben we ook veel mensen leren kennen, en vrienden gekregen. Dat hebben we vooral bewust ervaren in de moeilijke periode die we achter de rug hebben. Er werd ook hier met ons meegeleefd en voor ons gebeden.

We voelen ons goed thuis in de kerkelijke gemeente hier. We ervaren het als een verrijking om hier de tradities en geloofsbeleving binnen de kerk te leren kennen.

Tenslotte

De afgelopen periode was er een met veel ups en downs. Het is niet altijd even gemakkelijk om hier te leven als 'vreemde', tussen mensen met een andere taal, een andere cultuur en totaal andere levensomstandigheden. Extra eenzaam voel je je, als je dan ook nog problemen krijgt met de mensen die je tot je eigen cultuur rekent.

Toch zijn we dankbaar dat we hier mogen leven en werken. Het is voor ons een periode waarin we steeds opnieuw weer verrassende ontdekkingen doen. We leren de mensen hier begrijpen en waarderen. Hun cultuur, die evenals alle andere culturen positieve en negatieve kanten heeft, wordt levend. Hierdoor zien we ook onze eigen cultuur in een ander daglicht. Niet meer alles is zo vanzelfsprekend als het vroeger wel leek.

In de volgende rondzendbrieven die we hopen te schrijven (met wat meer regelmaat dan tot nu toe het geval was, hopelijk!), willen we daar wat concreter op in gaan.

Tot de volgende brief dus!

Heel hartelijke groeten van

Jaap Ellen

en Erik-Jan Verweij

Bidt en dankt u met ons mee? We vragen uw voorbede voor:

- * Onderlinge samenwerking. Goede relaties met alle mensen waarmee we werken.
- * De economische situatie van Zambia. De bevolking die gebrek lijdt.
- * Gezondheid. Voor de Zambianen, en ook voor ons.
- * De kerkelijke gemeente in Kanchindu.

Adreswijzigingen graag doorgeven aan: Fam. H. Verweij
Breeveld 2
3445 BA Woerden
03480 - 13238

Wes

Family Ellen and Jaap Verweij
c/o Gossner Mission Team
P.O. Box 4
Sinazeze via Choma
Z a m b i a

28.3.89

Dear Ellen, dear Jaap!

Greetings from all of us here in Berlin! We hope you are fine together with Erik-Jan and have spent some blessed and moving Easter holidays, your first ones in Africa.

I think Ulrich and Haya will soon give us comprehensive information about the discussions and tendencies for new plannings in Siatwiinda. This is then directly related to your new tasks and job description which subsequently will be amended according to proposals from the GSDP bodies.

The said warning letter which was discussed and endorsed by Gossner Mission Zambia Committee is enclosed in this mail. For the benefit of the whole project and for your personal progress and experience we wish it to be a step towards a good future co-operation.

Brigitte said that she is still waiting your list of personal and household items. It would be helpful and in your own interest to have it here soon in order to establish a proper insurance. Also, we need the annual reports for 1988 which I have asked Haya for, too.

This much for today.

Best wishes

Wilhelm Damm,
Secretary for Zambia, Rev.

Gossner Mission

Handjerystraße 19-20
1000 Berlin 41 (Friedenau)
Telex: 186 655 blnmw d
Telegramme: Weltmission Berlin

Gossner Mission · Handjerystraße 19-20 · 1000 Berlin 41 (Friedenau)

Mr. Jaap Verweij
c/o Gossner Mission Team
P.O. Box 4
Nkandabwe via Choma
Zambia

Telefon: (030) 850004-31

☐	Indien	-30
☐	Nepal	-35
☐	Zambia	-32
☐	Öffentlichkeit	-35
☐	Gemeindedienst	-34
☐	Buchhaltung	-33/78
☐	Zentrale (BMW)	-0

March 14, 1989

Re.: Letter of warning

Dear Mr. Verweij,

Based on the findings during the official visit from Gossner Mission, Berlin, in January/February 1989, especially referring to meetings with officials from the Government of the Republic of Zambia, the GSDP Co-ordinator, the Gossner Mission Liaison Officer in Lusaka, GSDP staff and yourself, we feel obliged to express a strong warning to you as concerns your performance and conduct within the project you are assigned to.

You are also reminded of the fact that two oral warnings have been given to you during 1988 by the Gossner Mission Liaison Officer, Lusaka.

Justification

The counts of indictment pertain to

- disrespect to the Zambian authorities and people,
- refusal to comply with Gossner Mission rules and regulations,
- unreadiness to listen and to accept other views and experiences,
- pressure on Siatwiinda farmers and staff to obey to your orders or to leave the irrigation scheme,
- incorrect behavior and statements as related to the previous rehabilitation plan for Siatwiinda Irrigation Scheme,
- refusal to co-operate with other GSDP and Gossner Mission staff.

We call your attention to the rules and regulations as laid down in your contract with Gossner Mission (Nos. 2,10;11;12;27;28c,e;29b,c,e) stating that above mentioned points are clearly inconsistent herewith.

It is Gossner Mission's declared interest to co-operate within GSDP in an effective and smooth way. Thus, all her staff being fully integrated into the given structures will comply with the rules and regulations and fulfil the duties agreed upon.

/-2..

In particular:

1. All matters related to project policy are to be handled by the GSDP Coordinator, the Gossner Mission Chairman and the respective GSDP bodies. This means that prior to all contacts, discussions and decisions touching policy matters, these authorities have to be involved. - Communication problems resulting from distances, tight time schedules or other technical constraints have first to be overcome through appropriate organization. They cannot serve as an excuse not to secure authority from your superiors. There is no such thing like a "purely technical question", they always have political implications. For preparing policy decisions related to your field of work, your professional expertise and advice is expected.

2. Being guests in Zambia, it is self-explanatory that all our staff lives and operates with respect for the Government and local authorities and of the people of the host country.

Furthermore, according to Gossner Mission's participatory approach in development assistance activities, our staff members are supposed to commit themselves continuously as learners and listeners before sharing their experience and know-how. In this joint learning process the local experiences, the wisdom, traditions and potentials of the people are to be respected and reflected. Only in this manner, a common development of people and structures can be reached in due respect for human dignity and justice.

3. The Gossner Mission Team is representing a Christian Mission Agency in Zambia. All our operation and performance in the country are seen and judged in this light.

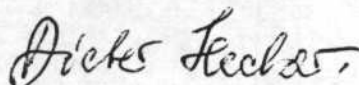
According to African understanding, the life, coherence and behavior of a group are much more valuable than accomplishments of an individual. Consequently, it is indispensable that team members fully integrate themselves into the team, co-operate in all Gossner Mission related affairs, respect each other and rely on each other. Thus, the team warrants support, stimulation and assistance to its members. In view of the wide-spread living and working places of the Gossner Mission team members in the project, coherence and co-operation are deemed as a most important asset and mandate as well.

Conclusion

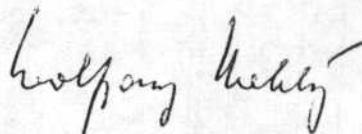
You are herewith asked to take this letter serious. Future non-compliance with your contract will result in its rescission.

The contract is jointly agreed upon for a 3-years period starting from 1 May 1988. Thus, you are also asked to accept this letter as a chance for improving your performance and changing the understanding of your task and your approach towards the people.

GOSSNER MISSION

Dieter Hecker
D i r e c t o r

Wolfgang Mehlig
CHAIRMAN of Zambia-Committee
Member of Executive Committee

cc: The Gossner Mission Liaison Officer, Mrs. Kapooria
The Coordinator of GSDP, Nkandabwe, Mr. Mazowe

Bisseg, 20. Dez. 1988

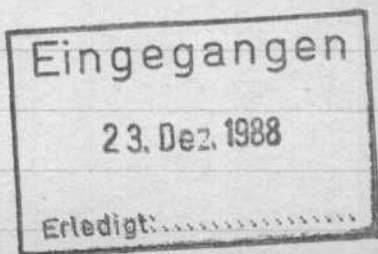
Liebe Gaby,

Endlich kam ich in den letzten Tagen zu der Übersetzung des Rundbriefes von Fam. Verweij. Hoffentlich könnt Ihr es so verwenden.

Falls Ihr übrigens noch mehr Rundbriefe oder Jahresberichte von Sautia mitarbeiten habt, würden wir uns darüber sehr freuen.

Herzlichen Gruß,

Dalkant

Kanchindu, den 3.8.1988

...

Das Dorf

Kanchindu ist ein hübsches Dorf mit vielen Rundhütten, die mit Pfählen gebaut und mit Lehm verschmiert sind. Die Dächer sind aus Gras. Manche Hütten stehen auf Pfählen. Die Hütten sind in Gruppen angeordnet: die ganze (Groß)familie wohnt zusammen. Ein Mann hat oft mehrere Frauen und die haben jeweils eine eigene Hütte. Kleine Kinder sind bei der Mutter in der Hütte, größere Kinder haben eine eigene. Auch weitere Verwandte wohnen mit dabei wie Großeltern, Onkels und Tanten, Vettern und Cousinsen usw. Bei jeder Gruppe von Hütten gibt es auch einen Kral, da das Vieh das Statussymbol der Tongas ist.

Es gibt hier im Dorf auch ein paar Steinhäuser: etwa 15 Wohnhäuser, die Schule, die Kirche und die Klinik.

Das Dorf liegt 17 km vom Asphaltstraße entfernt. Die letzten 17 km, die man fahren muß, bevor man ins Dorf kommt, führen über eine Sandstraße. Diese Straße ist im Moment einigermaßen befahrbar, wenn man nicht schneller als 50 km/h fährt. Allerdings muß man auf die Tiere aufpassen, die auf der Straße laufen. Vor allem Ziegen und Kühe können plötzlich die Straße überqueren. In der Regenzeit soll die Straße nur aus Schlamm bestehen. Zum Glück haben wir ein Auto mit Allradantrieb.

Die Menschen

Die Tongas sind sehr freundlich. Sie stehen offen für Kontakte. Die Sprache, das Citonga, ist allerdings noch ein Problem. Wir können bisher nur ein paar Begrüßungen und ein paar wenige Sätze. Wir wollen versuchen, mehr Citonga zu lernen, aber das ist eine schwierige Aufgabe, da die Sprache kompliziert aufgebaut ist. Die Tatsache, daß wir die Menschen oft in Citonga begrüßen, hat zur Folge, daß sie meinen, daß wir die Sprache beherrschen. Sie fangen dann ein langes Gespräch an, von dem wir nichts verstehen. Was die Entwicklung betrifft sind die Tongas zurückgeblieben im Vergleich zu anderen Stämmen. Vor 20 Jahren lebten die Menschen hier noch im Steinzeitalter und liefen sie in Grasröcken herum und mit Stöckchen durch die Nase. Für Veränderungen, für die wir 2000 Jahre Zeit hatten, hatten sie 20 Jahre Zeit. Es ist gut, sich dies immer wieder zu realisieren, um die Menschen und ihr Verhalten ~~zu~~ verstehen zu können.

Die Kirche

Wir gehen jeden Sonntag zu dritt in die kleine Kirche hier im Dorf. Es ist eine der Kirchen von der United Church of Zambia. Etwa 150 Menschen kommen dort zusammen. Wir sitzen auf niedrigen Bänken aus Mukwaholz: die Männer links, Frauen und Kinder rechts. Vorne sitzt der Chor. Es wird viel gesungen. Die Lider sind schön. Zur Begleitung wird getrommelt. Die Liturgie besteht außerdem aus Schriftlesungen, Gebeten und einer Predigt. Verschiedene Personen sind beteiligt. Alles geht auf Citonga. Manchmal faßt der Orts-pfarrer im Schlußgebet die Predigt für uns zusammen auf englisch. So können wir doch ein wenig mitbekommen. Erik-Jan hält sich während der Gottesdienste erstaunlich ruhig.

Vor dem Gottesdienst wird Kinderkirche gehalten. Wir können die Kinder von unserem Haus aus singen hören. Etwa 50 Kinder kommen, um die Geschichte, die der Kinderkirchhelfer aus der Bibel vorliest, zu hören. Das einige Material, das er verwendet, ist seine eigene Tongabibel. Mehr Material gibt es nicht. Außer der Kinderkirche gibt es einen Chor, der in der Kirche singt und auch regelmäßig probt. Außerdem gibt es eine Sisterhood ((Frauenkreis)).

Was dieser Kreis genau tut, hoffen wir noch herauszufinden. Wir sind froh, daß es auch hier eine Gemeinde gibt, in der wir uns zuhause fühlen. Gott ist auch hier am Werk und das ist neben allen Unterschieden ein fester Stützpunkt.

.....

Unser Leben in Kanchindu

.....

Das Leben hier in Sambia ist für uns ganz anders als das Leben in den Niederlanden. Nahrungsmittel sind hier nicht nur für die armen Menschen ein Problem, sondern auch für uns. Die Läden sind (vor allem hier im Tal) beinahe leer. Auch wer ein großes Bündel Kwachas hat, kann damit nichts anfangen. Und das betrifft nicht nur Luxusartikel, sondern auch Brot, Mehl, Salz, Zucker und Öl, Dinge die man täglich braucht. Selbst Rohrzucker, der hier angebaut wird, kann man kaum bekommen, da zuviel davon exportiert wird. Eine zeitlang gab es nicht einmal Mealiemeal (Maismehl, aus dem man Nsima kocht, das Nationalesse heir). Wegen falscher politischer Entscheidungen wird zuviel exportiert, so daß für die sambianische Bevölkerung zu wenig übrig bleibt.

.....

Die Bewässerungsprojekte

...

Die Gossner Mission hat im Gwembetal mit 3 Bewässerungsprojekten zu tun: Buleya Malima, Nkandabwe und Siatwiinda. Bei diesen Projekten bin ich (Jaap) verantwortlich für die technische Betreuung und bei den beiden letztgenannten auch für die Finanzen. 2 Wochen nachdem wir in Sambia angekommen waren, haben wir alle Projekte besucht. Nach dem Lesen von allerlei Archivstücken wurde ich schnell in eine Unmenge Arbeit und ellenlange Sitzungen verwickelt. Buleya Malima, etwa 70 km von Kanchindu entfernt, läuft gut. Da an diesem Projekt noch ein anderer Berater der Gossner Mission beteiligt ist, muß ich nicht so oft dorthin. Die Tatsache, daß das Projekt einen kooperativen Obstgarten mit Apfelsinen und Grapefruits hat, macht einen regelmäßigen Besuch lohnend. Etwa 50 km von Kanchindu entfernt liegt das Bewässerungsprojekt Nkandabwe. Es ist etwa 8 Hektar groß mit einem kleinen Stausee dabei. Dieser See ist in einer offenen Kohlenmine entstanden, die mit Wasser vollgelaufen ist, nachdem man einen Damm gebaut hatte. Der See wird von einem Fluß mit Regenwasser gespeist. Da es nur in den Monaten Dezember bis März regnet, sinkt der Wasserspiegel in dem See danach wieder als Folge des Bewässerungsprojektes. Das Projekt sieht prächtig grün aus. Die etwa 80 Bauern bauen Tomaten, Gemüse und Bananen an und dort wachsen sogar Kokospalmen. Es gibt ein großes Problem. In den letzten Jahren gibt es jedes Jahr einen größeren Wassermangel. Das Wasser im See sinkt zuviel, so daß es nicht mehr von selbst in die Kanäle strömt und man deshalb gezwungen ist zu pumpen. Das ist sehr teuer und das gefällt den Bauern nicht. Man dachte schon an ein Loch am Seeboden, aber dann kann man genausogut fantasieren von Elefanten, die nachts mit ihrem Rüssel Wasser aus dem See holen. Nach einem Besuch bei dem Projekt mit einem Spaziergang entlang aller Kanäle, wurde die Ursache des Problems schnell deutlich. Die Kanäle sind schlecht unterhalten und an vielen Stellen strömt das Wasser einfach weg. Mit den Bauern wurde die Lage besprochen. Sie sollen so viel möglich selbständig die Anlage reparieren. Von mir werden Anweisungen erwartet und natürlich das Geld, um die nötigen Materialien zu kaufen.

Ein Kostenvoranschlag ist erstellt und muß jetzt gutgeheißen werden. Wenn die Ausführung der Pläne wunschgemäß verläuft, müssen die Bauern nächstes Jahr nicht mehr pumpen.

Siatwiinda ist das Bewässerungsprojekt, wo ich zur Zeit beinahe täglich hingehere. Es ist dorthin etwa 7 km mit dem Auto über eine Sandstraße entlang kleiner Dörfer mit Hütten auf Pfählen. An einer Stelle muß ich mit dem Auto durch ein jetzt noch trockenes Flußbett.

Von den 3 Bewässerungsprojekten sieht es in Siatwiinda am schlechtesten aus. Nach 3 trockenen Jahren seit 1982 ist der Wasserspiegel vom Karibastausee, aus dem das Wasser für das Projekt gepumpt wird, gute 10 m gesunken. Da das Seeufer an der Stelle des Projektes sehr flach ist, zog das Wasser sich immer weiter von dem Projekt zurück. Die Bauern versuchten noch, einen großen Kanal zu graben, aber alles war vergeblich. 2 Jahre lang wurde kein Wasser mehr in das Projekt gepumpt und das war natürlich nicht sehr motivierend. 1985 wurde die PVC Rohrleitung, durch die das Wasser gepumpt wurde, um 1500 m verlängert. Endlich stand wieder Wasser zur Verfügung. Aber da der Durchmesser der Rohre zu klein ist (15 cm), können jetzt nur noch 12 Hektar von den ursprünglich 28 Hektar Ackerland bewässert werden. Diese 12 Hektar sehen im Moment auch noch schrecklich verwahrlost aus. Ich habe also die Aufgabe, dem Projekt neues Leben einzublasen!

Deshalb mußten schon kurz nach unserer Ankunft in Sambia umfangreiche Pläne gemacht werden, wie das Bewässerungsprojekt wieder auf die Beine gebracht werden kann.

Kurz gesagt sehen die Pläne so aus: (a) Bau von 3 Pumpstationen, (b) Anlegen einer 2500 m langen Betonrohrleitung, (c) Reparatur eines großen Wasserreservoirs bei dem Bewässerungsprojekt, (d) Die bestehenden Erdkanäle mit Beton befestigen, (e) das Projekt um 30 Hektar vergrößern. Letzteres ist notwendig, damit die große Investition wirtschaftlich verantwortet werden kann.

Ihr fragt Euch sicher, wer das alles bezahlen soll. Von Anfang an wurden mit verschiedenen Instanzen Besprechungen geführt. Eine deutsche Regierungsorganisation erklärte sich bereit zu helfen. In Kürze fällt die definitive Entscheidung. Anfang nächsten Jahres kann dann mit der Durchführung der Pläne begonnen werden. Aber jetzt wieder zurück zur Realität, dem derzeitigen Projekt. Ich war noch kaum im Projekt und da kamen schon ein paar Bauern mit einem großen Problem zu mir. Ob ich nicht für sie die Tomaten nach Maamba oder Choma transportieren will? Ich habe doch immerhin ein Auto! Nach langen Erklärungen verstehen sie, daß, wenn ich damit einmal anfangen, ich in Zukunft nichts anders tun werde als hin und her fahren. Gemeinsam müssen sie wie in den vorangegangenen Jahren einen Lastwagen mieten. Aber es ist natürlich verlockend, erst mich zu bitten, da dann der Transport kostenlos ist. In so einem Fall nein zu sagen ist schieriger als man denkt.

Eines der ersten Probleme im Projekt war das Säubern der 3 benutzten Bewässerungskanäle. Diese waren total überwuchert, so daß das Wasser kaum mehr hindurchströmte. Den Bauern wurde eine Woche Zeit gegeben, um ihren eigenen Teil des Kanals zu säubern. Beinahe die Hälfte der Bauern des Projektes sind übrigens Frauen. Der Vorsitzende des Bauernkomitees informierte alle Bauern, aber nach einer Woche hatten nur 10 von den 80 Bauern ihren Kanal gesäubert. Deshalb wurde eine harte Maßnahme getroffen: die Pumpe wurde gestoppt! Das hatte Erfolg. Es dauerte noch 3 Tage und dann waren alle 3 Kanäle sauber und konnte das Pumpen weitergehen. Spontan machen nun einige Bauern sogar ihr Feld sauber. Das Projekt sieht nun schon um einiges besser aus. Während des genannten Kanalputzes kam noch ein interessanter Fall ans Licht. Ein Feld lag völlig brach und das Stück Kanal sah schrecklich aus. Es stellte sich heraus,

daß der betreffende Bauer der Hexerei beschuldigt wurde. Nachdem er von seinen Dorfgemeinschaften bedroht wurde, ist er abgehauen. Aber niemand getraut sich, sein Land zu berühren, geschweige denn das Stück Kanal zu säubern. Auf meine herausfordernde Frage, ob ich es dann tun müsse, bekam ich von einem Mitarbeiter (der eine einigermaßen gute Ausbildung hat) die Antwort: "You'll be dead". Es ist kaum zu glauben, wie tief der traditionelle Glaube verwurzelt ist. Schließlich hat die Frau des der Hexerei beschuldigten Mannes den Kanal gesäubert.

Auch der H Chief, eine Art Stammeshaupt, der das Staatsland in diesem Gebiet unter sich hat, ist froh über diesen etwas strafferen Stil. Da er viel Einfluß hat, ist es wichtig, mit ihm eine gute Beziehung zu haben. Wahrscheinlich wird dies gelingen. Der Chief hat nämlich 3 Frauen. Seine 1. Frau sehen wir jeden Sonntag in der Kirche und sie war vor kurzem bei uns zum Tee. Seine 2. Frau fährt regelmäßig mit mir nach Siatwiinda. Bei seiner 3. Frau, die beim Bewässerungsprojekt wohnt, kaufe ich Tomaten. Taktisch! Neben der Arbeit in den Bewässerungsprojekten gibt es dann auch noch Besprechungen mit Mitarbeitern der anderen Projekten der Gossner Mission hier im Gwembetal. Bei allen Sitzungen, sei es mit den Mitarbeitern oder mit den Bauern, ist es üblich, mit einem Gebet oder der Nationalhymne zu beginnen. Wenn man dann plötzlich gefragt wird, ein Gebet zu sprechen, kostet es doch etwas Mühe, die richtigen englischen Wörter zu finden.

Zum Schluß

Nach einem Rückblick auf diese ersten 3 Monate können wir sagen, daß es eine Periode vieler neuer Eindrücke gewesen ist. Es gab Positives und Negatives, Zum Positiven gehören unser schönes Haus mit dem herrlichen Garten, die freundlichen Menschen hier und das nette Dorf. Zum Negativen gehören das lange Warten in Lusaka, die Tatsache, daß wir hier in Kanchindu alles selber in Ordnung bringen mußten und die schlechte Versorgungslage.

Aber die negativen Dinge können überwunden werden. Wir sind jetzt doch endlich in Kanchindu angekommen und im Nachhinein ist die Wartezeit in Lusaka dafür gut gewesen, daß wir noch manches über die Bewässerungsprojekte lesen konnten und nachdenken und Pläne schmieden konnten. In dieser Beziehung war Jaap sicher nicht untätig. Und daß man alles selber machen muß, ach daran gewöhnt man sich und dadurch wird man unabhängig.

Die Probleme mit der Lebensmittelversorgung sind auch zu überwinden. Wir haben schließlich genug Geld, um große Vorräte anzulegen oder um ab und zu nach Simbabwe zu fahren, wo viel mehr Dinge erhältlich sind. Die Sambianer sind in einer viel schwierigeren Situation. Sie haben oft nicht einmal Geld, Dinge zu kaufen, wenn diese nicht knapp sind.

Diese Überlegungen zeigen, daß es uns hier immer noch gefällt. Hoffentlich bleibt das so.

Wir möchten Sie bitten, für die Menschen, die in Armut leben, zu beten. Betet um Bereitschaft zum Teilen. Betet um bleibende Kraft für die Arbeit hier.

Wir danken Ihnen für alle Zeichen der Verbundenheit, die wir erfahren dürfen. Die haben wir nötig.

Da dieser Brief beinahe ein Buch wird, schließen wir nun (obwohl wir noch viel mehr schreiben könnten) mit herzlichem Gruß aus einem sonnigen Kanchindu,

Jaap, Ellen en Erik-Jan

Gossner Mission

Handjerystraße 19-20
1000 Berlin 41 (Friedenau)
Fernsprecher: (0 30) 85 10 21

Gossner Mission · Handjerystraße 19-20 · 1000 Berlin 41 (Friedenau)

- Indien
- Nepal
- Zambia
- Öffentlichkeit
- Gemeindedienst
- Verwaltung

Berlin, den

V e r e i n b a r u n g

Herr Jacob Pieter Verweij, geb. am 1.3.1962, erhält für den Arbeits-
einsatz in Zambia ein zinsloses Darlehen in Höhe von DM 24.838,24 für
den Kauf eines Autos.

Das Darlehen wird in monatlichen Raten in Höhe von DM 400,-- getilgt.
Der noch offene Restbetrag wird am Endes des Arbeitsvertrages mit der
Wiedereinliederungsbeihilfe verrechnet. Der Erlös aus dem Verkauf des
Fahrzeuges in Kwacha wird in die Teamkasse eingezahlt und in DM er-
stattet.

1000 Berlin 41, den 12.4.1988

Dieter Hecker

.....
(Dieter Hecker, Direktor)

J.P. Verweij
.....
(J.P. Verweij)

** Jaap: " = total sale value" !?*